

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДРУШТВИМА ЗА ОСИГУРАЊЕ

Проглашавам Закон о друштвима за осигурање, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Двадесет четвртој сједници, одржаној 26. јануара 2005. године - а Вијеће народа 15. фебруара 2005. године потврдило да усвојеним Законом о друштвима за осигурање није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-90/05
16. фебруара 2005. године
Бања Лука

Предсједник Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ДРУШТВИМА ЗА ОСИГУРАЊЕ

И - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Уводне одредбе

Циљеви Закона

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање, пословање, надзор и престанак рада друштава за осигурање и филијала које обављају дјелатност осигурања у Републици Српској и оснива Агенција за осигурање Републике Српске.

Дјелатност осигурања у Републици Српској могу обављати друштва за осигурање, која су основана у облику акционарских друштава или друштава за узајамно осигурање. Друштва за осигурање могу обављати само дјелатност осигурања.

Дефиниције

Члан 2.

Појмови који се користе у овом закону имају сљедећа значења:

“**Друштво за осигурање**” је акционарско друштво регистровано у Републици Српској или друштво за узајамно осигурање регистровано у Републици Српској, као и друштво за осигурање које није из Републике Српске, али обавља дјелатност осигурања у складу са одредбама овог закона;

“**Друштво за узајамно осигурање**” је друштво за осигурање у којем чланови уплатом доприноса међусобно гарантују да ће на начелима узајамности и солидарности покрити штете настале остваривањем уговорених ризика;

“**Филијала**” је организациона јединица друштва за осигурање на коју је друштво пренијело дио овлашћења за наступање у правном промету са трећим лицима, и која се као организациона јединица уписује у судски регистар;

“**Значаја положај у друштву**” је положај директора и извршних директора;

“**Дјелатност осигурања**” је дјелатност закључивања и извршавања уговора о осигурању и реосигурању, те дјелатност посредника и заступника у осигурању;

“Послови осигурања” су **послови закључивања** уговора о осигурању и реосигурању, обрада захтјева за накнаде и плаћање накнада произашлих по основу уговора;

“Непосредно осигурање” је дјелатност друштва за осигурање, чији је основ уговор о осигурању, којим друштво за осигурање за плаћене премије или доприносе преузима обавезе да плати накнаду по дешавању осигураног случаја, осим реосигурања;

“Реосигурање” је дјелатност друштва која покрива сав или дио ризика који је преузео први осигуравач (реосигураник) или други реосигуравач;

“Животно осигурање” је категорија дјелатности осигурања, чије врсте одлуком прописује Агенција за осигурање Републике Српске;

“Неживотно осигурање” је категорија дјелатности осигурања, чије врсте одлуком прописује Агенција за осигурање Републике Српске;

“Посредници у осигурању” су брокери и заступници у осигурању, физичка или правна лица чији је циљ припрема и понуда уговора осигурања и пружања услуга које су везане за односе између осигуравача и осигураних лица;

“Посредништво” је дјелатност коју обављају посредници у осигурању;

“Заступник у осигурању” је лице које обавља дјелатност осигурања у име и за рачун друштва за осигурање;

“Брокер у осигурању” је правно или физичко лице које самостално обавља дјелатност, чији је искључиви задатак да, у име осигураника и реосигураника, ради осигурања или реосигурања ризика, повеже лица која траже осигурање или реосигурање и друштва за осигурање или реосигурање, и да, када је потребно, помогне у припреми и извршавању тих уговора, нарочито у случају подношења захтјева за накнаду. Брокер у осигурању ће бити плаћен провизијом од стране друштва за осигурање или реосигурање, што га неће обавезивати приликом избора друштва за осигурање или реосигурање;

“Актуар” је стручно лице које у смислу овог закона има овлашћење Агенције РС за обављање актуарских послова;

“Осигураник” је лице за које друштво за осигурање покрива ризике (први осигураник) у складу са уговором о осигурању;

“Осигуравач” је друштво за осигурање; ризици осигурања реосигурани у цијелости или једним дијелом;

“Реосигуравач” је друштво које врши дјелатност реосигурања;

“Уска повезаност” је ситуација када су два или више физичких или правних лица повезана учесничким удјелом или контролом;

“Контрола” је однос матичног и супсидијарног друштва или сличан однос између било којег физичког

или правног лица или било којег друштва у коме они имају право већинског одлучивања у друштву. Свако супсидијарно друштво супсидијарног друштва се сматра супсидијарним друштвом матичног друштва које се налази на челу супсидијарних друштава;

“Учеснички удео” је учешће у капиталу другог друштва, када непосредно или посредно посједовање

дијела капитала у другом друштву прелази 20%;

“Учесничко друштво” је друштво које је матично друштво или посједује учеснички удео;

“Матично друштво” је друштво:

- које има већину гласачких права акционара или чланова у другом друштву (супсидијарном друштву); или

- које има право да поставља или смјењује већину чланова административног, управног или надзорног органа другог друштва (супсидијарног друштва), а у исто вријеме је и акционар или члан тог друштва; или

- које има право да врши доминантан утицај на друштво (супсидијарно друштво) чији је акционар или члан, у складу са уговором који је закључио са тим друштвом или на основу одредбе оснивачког акта или статута, када закон који регулише пословање тог супсидијарног друштва допушта да буде предмет таквих уговора или одредби; или

- које је акционар или члан друштва, а:

а) већина чланова управног или надзорног органа тог друштва (супсидијарног друштва), који су вршили своју дужност у претходној и текућој финансијској години и до

тренутка када су сачињени консолидовани рачуни, постављени су искључиво као резултат спровођења његовог права гласања; или

б) само контролише већину гласачких права акционара или чланова тог друштва, у складу са споразумом са осталим акционарима или члановима тог друштва (супсидијарног друштва);

“**Повезано друштво**” је супсидијарно друштво или друго друштво у којем се држи удио у капиталу;

“**Супсидијарно друштво**” је друштво у коме већину гласачких права акционара или чланова држи друго друштво (матично друштво). Свако супсидијарно друштво једног супсидијарног друштва се такође сматра супсидијарним друштвом друштва које је највише матично друштво тих друштава;

“**Квалификовани удио**” је непосредно или посредно посједовање у неком друштву 10% и више процената капитала или гласачких права или друго посједовање које омогућава вршење значајног утицаја на руковођење тим друштвом. У сврху примјене овог закона, гласачким правом које имају физичка или правна лица, сматрају се и:

- гласачка права која друга физичка или правна лица посједују под својим именом, али за рачун тог физичког или правног лица,

- гласачка права која посједује друштво које је под контролом тог физичког или правног лица,

- гласачка права која посједује нека трећа страна са којом је то физичко или правно лице закључило писмени споразум који их обавезује да усаглашеним гласачким правима усвоје трајну заједничку политику према руководству друштва које је у питању,

- гласачка права која нека трећа страна има по писменом споразуму закљученим са тим физичким или правним лицем или са друштвом које је под контролом тог физичког или правног лица, а који предвиђа привремени пренос гласачких права која су у питању,

- гласачка права која су придружена акцијама које посједују та физичка или правна лица, а која су уложена као гаранција, осим у случајевима када физичко или правно лице које посједује ту гаранцију контролише гласачка права и исказује своју намјеру да их искористи, у ком случају ће се сматрати као његова гласачка права,

- гласачка права која су придружена акцијама за које физичко или правно лице има право плодоуживања,

- гласачка права која су физичка или правна лица овлашћена да стекну само на властиту иницијативу, по формалном споразуму,

- гласачка права која су придружена акцијама које су положене код тог физичког или правног лица, а која то физичко или правно лице у одсуству посебних упутстава власника може искористити по властитом избору;

“**Накнада**” је право које осигураннику припада по основу закљученог уговора о осигурању;

“**Бруто фактурисане премије**” укључују све износе доспјеле током финансијске године из уговора о осигурању, без обзира на то да ли се ти износи у цијелости или дјелимично односе на слједећу финансијску годину, укључујући нарочито:

- премије које још нису фактурисане, под условом да се обрачун премија може извршити тек на крају финансијске године;

- једнократне премије и плаћања за годишње ренте, а код осигурања живота такође и једнократне премије из резервисања за поврат премије, уколико се на основу уговора о осигурању морају сматрати премијама и ако прописи држава-чланица ЕУ прописују или дозвољавају њихово приказивање као премија;

- додатке на премију у случају полугодишњих, тромјесечних или мјесечних уплата и накнаде од уговорача осигурања за трошкове друштва за осигурање;

- код саосигурања, удио друштва за осигурање у укупним премијама;

- доспјеле премије реосигурања за посао примљен од цедената и ретроцедената, укључујући уносе у портфељ, по одбитку као и повлачење из портфеља у корист цедената и ретроцедената, и сторна.

Горе поменути износи не укључују износе пореза и сличних давања прописаних на појединачне уговоре, односне на свеукупну премију;

“**Гарантни фонд**” представља 1/3 маргине солвентности;

“**Маргина солвентности**” је састав активе у складу са дјелатностима које обавља свако друштво за осигурање. Елементе и контролу маргине солвентности прописује Агенција за надзор осигурања РС посебним актом;

“**Портфељ осигурања**” представља све уговоре једне, више или свих врста осигурања;

“**Власти самопридржај**” је удио у ризику који остаје покривен од стране првог осигураваача након умањења за факултативно или обавезно реосигурање;

“**Капитал изложен ризику**” у погледу животног осигурања је износ који се плаћа у случају смрти, умањен за математичку резерву главног ризика;

“**Усклађена средства**” означавају представљање обавеза по основу осигурања изражених у одређеној валути са потраживањима израженим или остваривим у истој тој валути;

“**Ентитет пружања услуга**” је ентитет Босне и Херцеговине у којем ће се десити осигурани ризик, ако тај ризик покривају друштва за осигурање чије је сједиште у другом ентитету.

“**Ентитет филијале**” је ентитет Босне и Херцеговине у којем је основана филијала која покрива ризик;

“**ЕУ**” је скраћена ознака за Европску унију;

“**Агенција РС**” је скраћена ознака за Агенцију за осигурање Републике Српске;

“**Агенција ФБиХ**” је скраћена ознака за Агенцију за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине;

“**Заштитни фонд РС**” је правно лице са сједиштем у Бањој Луци, које је основано Законом о обавезном осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности, са циљем да покрива штете које претрпе жртве саобраћајних незгода које не могу бити надокнађене системом обавезног осигурања од аутоодговорности.

“**Агенција за осигурање у БиХ**” је Агенција основана Законом о Агенцији за осигурање у Босни и Херцеговини (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број12/04).

Дјелатност непосредног осигурања и реосигурања

Члан 3.

Дјелатност непосредног осигурања за покривање ризика у Републици Српској може обављати само друштво за осигурање које је добило дозволу Агенције РС.

Агенција РС доноси и објављује прописе о условима под којима потенцијални уговарачи осигурања могу изузетно закључивати уговоре о осигурању са друштвима за осигурање која нису основана (регистрована) у Босни и Херцеговини. Прописи из овог става се могу односити само на ситуације када друштва за осигурање из Босне и Херцеговине не могу дати покриће које потенцијални уговарач тражи.

Сва друштва за непосредно осигурање, осим друштава за узајамно осигурање, могу обављати послове реосигурања уз дозволу Агенције РС. Агенција РС надзире послове реосигурања преузете од стране друштава за осигурање из Републике Српске, а нарочито њихову солвентност и финансијски капацитет за преузимање тих ризика, укључујући овлашћење да забрани друштву преузимање ризика реосигурања за које нема довољан финансијски потенцијал.

Свако акционарско друштво које обавља или намјерава да обавља дјелатност реосигурања мора претходно добити посебну дозволу од Агенције РС, која покрива све врсте реосигурања. Друштво за реосигурање се оснива као акционарско друштво које послове реосигурања обавља као искључиви предмет дјелатности. Агенција РС надзире дјелатност реосигурања.

Друштвима за осигурање која послују у Републици Српској неће бити дозвољено да закључују уговоре о реосигурању са друштвима за реосигурање која немају дозволу за рад издату у Босни и Херцеговини, без претходне дозволе Агенције РС. Агенција РС неће одбити издавање дозволе из овог става за друштва за реосигурање која испуњавају међународно прихватљиве стандарде за солидно обављање послова реосигурања. Ограничења из овог

става се не примјењују на друштва за реосигурање са одобрењем за рад издатим у Босни и Херцеговини.

Друштво које има дозволу за рад коју је издала Агенција РС или Агенција ФБиХ може пружати реосигуравајуће покриће на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Одредбе овог закона се примјењују и на друштва за реосигурање, осим ако су друштва за реосигурање изузета одредбама овог закона или уколико ова правила нису у складу са пословима реосигурања.

На друштва за реосигурање се посебно односе сљедеће одредбе:

- друштва за реосигурање морају имати највећу маргину солвентности која се захтијева од друштава за осигурање;

- друштва за реосигурање могу створити техничке резерве у сарадњи са непосредним осигуравачем, у намјери да се избјегне двоструко стварање техничких резерви;

- одредбе овог закона које се односе на заштиту потрошача не примјењују се на реосигурање.

Одредбе о издавању дозволе за обављање одређених врста осигурања се не примјењују на друштва за реосигурање.

Мјеродавно право за уговоре о осигурању

Члан 4.

Мјеродавно право, које се примјењује на уговоре о осигурању који покривају ризике у Републици Српској, одређује се у складу са сљедећим одредбама:

а. када је пребивалиште или сједиште осигураника у Републици Српској, мјеродавно право за уговоре о осигурању је право Републике Српске;

б. када осигураник нема пребивалиште или сједиште у Републици Српској, стране у уговору о осигурању могу изабрати примјену права Републике Српске или права Федерације Босне и Херцеговине или право земље у којој осигураник има пребивалиште или сједиште;

ц. када се осигураник бави комерцијалном или индустријском дјелатношћу или самостално обавља професионалну дјелатност и када уговор покрива два или више ризика који се односе на те дјелатности у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине и/или другим земљама, слобода избора права мјеродавног за уговор се проширује и на права тих земаља или Федерације Босне и Херцеговине, зависно од тога гдје осигураник има пребивалиште или сједиште;

д. без обзира на тачке (а), (б) и (ц) овог става, када је ризик који је обухваћен уговором о осигурању ограничен на догађаје који се дешавају у Федерацији Босне и Херцеговине, стране увијек могу одабрати право Федерације Босне и Херцеговине;

е. чињеница да су у случајевима описаним у тачкама (а) или (б) овог става стране одабрале право које није право Републике Српске не искључује примјену обавезних правних прописа ентитета или Босне и Херцеговине, када су сви остали чиниоци релевантни за ситуацију у вријеме избора мјеродавног права повезани с њима;

ф. избор који се помиње у претходним тачкама овог става мора бити изражен или приказан са разумном сигурношћу, условима уговора или околностима случаја. Уколико то није случај, или ако се не изврши никакав избор, на уговор се примјењује право ентитета или Босне и Херцеговине са којим је тај уговор најближе повезан, у складу са релевантним горњим тачкама. Изузетно, на посебан дио уговора, који је ближе повезан са неком другом земљом или ентитетом, како је предвиђено у релевантним тачкама овог става, може се примијенити право те земље или ентитета. Постоји оборива претпоставка да је уговор најближе повезан са ентитетом у којем се налази ризик.

Ниједна одредба овог члана не ограничава примјену обавезних одредби права Републике Српске, без обзира на право који се иначе примјењује на уговор.

Прије закључивања уговора о осигурању, друштво за осигурање ће обавијестити осигураника о мјеродавном праву које је важеће за уговор када стране немају слободан избор, или о чињеници да стране имају слободу избора мјеродавног права, те о праву чију примјену осигуравач предлаже.

Уговор о осигурању за обавезно осигурање, које је одређено правом Републике Српске, подлијеже праву Републике Српске.

У случају када је обавезно осигурање прописано само правом Републике Српске, ако се појави несагласност између права Федерације Босне и Херцеговине у којој се налази ризик и права Републике Српске, примјењује се право Републике Српске.

Ако уговор о обавезном осигурању прописан правом Републике Српске покрива ризике у Босни и Херцеговини, правила обавезног права Републике Српске се искључиво примјењују.

1.2. Надзор о сигурања

Оснивање, статус и сједиште Агенција за надзор осигурања Републике Српске

Члан 5.

Овим законом оснива се Агенција за надзор осигурања Републике Српске.

Агенција РС је самостална и непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције РС обезбиједиће се из буџета Републике Српске.

Агенција РС је правно лице.

Сједиште Агенције РС је у Бањој Луци.

Агенција РС има свој печат. Печат садржи назив Агенције РС и грб Републике Српске.

Дјелатност и циљеви Агенције РС

Члан 6.

Агенција РС има регулаторну и надзорну функцију у циљу заштите лица која имају право на осигуравајуће покриће и накнаду из осигурања, као и добробит индустрије осигурања.

У извршавању својих функција Агенција РС дјелује на начин који је најпогоднији за испуњавање регулаторних циљева Агенције РС.

Регулаторни циљеви Агенције РС су:

- надзор над примјеном закона и подзаконских аката из области осигурања и других прописа;

- регулација рада друштава за осигурање и посредника у осигурању;

- стварање повјерења тржишта у послове осигурања;

- спречавање финансијског криминала, било забраном обављања послова осигурања који су у супротности са овим законом, или послова у оном дијелу у којем би друштва за осигурање у Републици Српској могла бити искоришћена у сврхе које су повезане са финансијским криминалом;

- едукација о користима и ризицима који су повезани са различитим врстама неживотног и животног осигурања и осталим улагањима у Републици Српској, као и пружање одговарајућих информација и савјета;

- савјетовање и заштита потрошача у складу са природом укључених ризика и степеном искуства и стручношћу потрошача.

Општа овлашћења Агенције РС

Члан 7.

Агенција РС издаје дозволу за рад друштву за осигурање за обављање послова једне или више врста осигурања. Агенција РС може привремено или трајно одузети издату дозволу

за обављање свих или неких врста осигурања којима се бави то друштво, а у складу са одредбама овог закона.

Да би друштва за осигурање пословала у складу са регулаторним циљевима, Агенција РС има овлашћења:

- да врши провјере пословних књига и докумената друштва за осигурање, са или без претходног обавјештавања друштва;

- да ангажује овлашћена стручна лица да изврше преглед књига и докумената друштва за осигурање;

- да захтијева од друштва за осигурање да у оквиру одређеног временског рока, који неће бити краћи од десет дана ни дужи од три мјесеца, исправи било који акт или поступање, који су у супротности са законским одредбама;

- да нареди друштву за осигурање да обустави спровођење било које радње или поступања, које је у супротности са одредбама овог закона;

- да у оквиру закона и у корист осигураника даје наређења у погледу улагања, одржавања и располагања средствима осигурања;

- да покреће судске поступке у правним стварима повезаним са надзором у осигурању када Агенција Републике Српске нема овлашћења да спроводи своје функције надзора у складу са овим законом, односно када се у поступку надзора појави питање за које је као претходно питање надлежан суд;

- да доноси подзаконске акте, друга општа акта (правилнике, упутства, наредбе и одлуке) и појединачне акте (рјешења и закључке);

- да организује или одобрава обуке запослених у друштвима за осигурање и посредника у осигурању;

- да на било који други начин даје смјернице потребне за примјену овог закона и за остала питања од значаја за тржиште осигурања;

- да налаже друге мјере које се односе на вођење послова осигурања неког друштва, уколико сматра да су оне неопходне како би се осигурало да то друштво води послове у складу са регулаторним циљевима.

Прије издавања било какве одлуке или наредбе Агенција РС даје друштву за осигурање право на претходно изјашњење. Одлуке или наредбе Агенција РС издаје у форми рјешења, које је коначно.

Против рјешења из става 3. овог члана друштво за осигурање има право покренути управни спор код надлежног суда.

Поред овлашћења посебно предвиђених овим законом, Агенција РС је овлашћена да захтијева од друштва за осигурање предузимање свих мјера за које сматра да су неопходне за испуњење регулаторних циљева.

Агенција РС у свом поступању примјењује Закон о општем управном поступку.

Организација, управљање и руковођење Агенцијом РС

Члан 8.

Организација, управљање и руковођење Агенцијом РС уређује се овим законом, Статутом и другим општим актима.

Органи управљања и руковођења Агенцијом РС су Управни одбор и директор.

Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна скупштина Републике Српске.

Предсједник и чланови Управног одбора именују се на период од пет година. Мандати чланова могу бити обнављани.

Предсједник, чланови Управног одбора и директор морају бити држављани БиХ, са универзитетским образовањем, добрим угледом и стручним искуством у области осигурања или финансија и који нису осуђивани за кривична дјела која се односе на финансијски криминал или кршење јавних или професионалних дужности. За вријеме њиховог мандата ниједан члан не може радити за друштво за осигурање или посредовање које послује у Босни и Херцеговини и не могу бити на функцији у политичким странкама или лица која

предузимају јавне активности у име политичких странака. Предсједник, чланови Управног одбора и директор не могу имати у власништву, посједовати, нити имати директно или преко трећег лица 5% или више акција у било ком друштву за осигурање, нити радити за друштво за осигурање или имати положај у управном одбору или надзорном одбору било ког друштва за осигурање, које подлијеже надзору Агенције РС.

Одлука о именовану Управног одбора се објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Предсједник и чланови Управног одбора могу бити разријешени и прије истека мандата, само из сљедећих разлога:

- на властити захтјев;
- уколико не поступају у складу са законом и прописима Агенције РС;
- уколико су били или буду осуђени на затворску казну за финансијски криминал или повреду јавне или професионалне дужности;
- уколико злоупотребе свој положај;
- уколико су трајно неспособни за обављање ових дужности и уколико су неоправдано одсутни са три или више састанака Управног одбора годишње;
- уколико не поштују тајност података;
- уколико обављају активности забрањене одредбама става 5. овог члана.

Овлашћења Управног одбора

Члан 9.

Управни одбор има сљедећа овлашћења:

- доноси Статут Агенције РС;
 - доноси подзаконске акте, у складу са овлашћењима Агенције РС утврђеним законом и Статутом;
 - усваја финансијски план и финансијски извјештај Агенције РС;
 - усваја извјештаје које Агенција РС подноси Влади Републике Српске и Народној скупштини Републике Српске у складу са чланом 19. овог закона;
 - доноси одлуку о накнадама друштава за осигурање и посредника у осигурању у корист Агенције РС.
 - одлучује о другим питањима регулисаним Статутом Агенције РС и овим законом.
- Статутом ће се одредити који се акти Агенције РС објављују у “Службеном гласнику Републике Српске”.

За свој рад Управни одбор одговара Народној скупштини Републике Српске.

Рад Агенције РС

Члан 10.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције РС обезбјеђују се из буџета Републике Српске.

Агенција РС ће преузети запослене у Министарству финансија РС који су обављали послове из области осигурања имовине и лица, а који се преносе Агенцији РС, као и дио средстава за рад и друге документације која је потребна Агенцији РС.

Пословање Агенције РС и њених управних органа је регулисано Статутом и подзаконским актима. На Статут Агенције РС сагласност даје Влада Републике Српске. Статут се објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Директора Агенције РС, по прибављеном мишљењу Управног одбора Агенције РС, а на приједлог Владе Републике Српске, именује и разрјешава Народна скупштина Републике Српске. Директор Агенције РС за свој рад одговара Управном одбору Агенције РС и Народној скупштини Републике Српске.

Директор се именује на период од четири године.

Директор Агенције РС води пословање, заступа и представља Агенцију РС, одговоран је за законит рад и пословање Агенције РС, именује особље Агенције РС,

организује њене активности, те обавља друге послове који су му овим законом, Статутом или другим актом стављени у надлежност.

Директор може бити разријешен и прије истека мандата из истих разлога као и чланови Управног одбора.

Надзор над улагањима и средствима друштава за осигурање

Члан 11.

Агенција РС може да издаје сљедеће наредбе друштву за осигурање у вези са улагањима средстава осигурања која се односе на дјелатности дугорочног животног осигурања, и то:

- да у току одређеног временског периода не улаже средства одређене врсте осигурања на начин регулисан у чл. 56. и 81. овог закона, ако је неопходно да се интереси уговарача осигурања одмах заштите од непосредне штете;

- да ликвидира, у одређеном временском року, све или поједине ставке одређене врсте улагања средстава, које су регулисане у чл. 56. и 81. овог закона, или описом који даје друштво, ако је неопходно да се интереси осигураника одмах заштите од непосредне штете.

Агенција РС може да спријечи располагање, оптерећење или одређене начине коришћења било ког облика имовине друштва за осигурање. Такво наређење може трајати највише шест мјесеци и може се обновити онолико пута колико год се буде сматрало потребним.

Имовина која подлијеже наредбама из овог члана не може бити стављена под хипотеку или подлијегати било ком другом облику оптерећења или ограничења. Свака хипотека или оптерећење на тој имовини ће у случају несолвентности бити неважећа у односу на права ликвидатора или повјериоца. Прије спровођења ове одредбе Агенција РС ће објавити одлуку у којој ће бити одређен начин на који ће средства која су код повјериоца бити регистрована код надлежног органа, како би и треће стране имале сазнање о томе.

Стављање средстава друштава за осигурање под старатељство

Члан 12.

Да би се заштитила средства друштва за осигурање, које је у економским тешкоћама како је одређено чланом 67. овог закона, Агенција РС може наредити да се имовина друштва за осигурање која се налази у Републици Српској у цијелости или дијелом повјери стараоцу. Имовина која је повјерена стараоцу се може вратити у посјед друштву за осигурање само уз сагласност Агенција РС.

Старалац може бити банка основана у Републици Српској, или друга слична организација коју овласти Агенција РС.

Током цијелог времена важења наредбе из става 1. овог члана, друштво за осигурање има право да прода, комерцијално искоришћава и поново улаже вриједност тих средстава, уколико то старалац одобри.

Имовина која подлијеже наредби из овог члана не може бити стављена под хипотеку или по било којем другом облику оптерећена или ограничена. Свака хипотека или оптерећење које је регистровано према тим средствима, у случају несолвентности, није важећа према правима ликвидатора или повјериоца.

Одлуку о евидентирању и начину јавног објављивања средстава која су стављена под старатељство доноси Агенција РС. Агенција РС има обавезу да одлуку из овог става донесе истовремено са наредбом за стављање под старатељство.

Утицај Агенције РС на обим дјелатности и висину премија

Члан 13.

Агенција РС може за одређени временски период ограничити обим дјелатности осигурања коју неко друштво обавља, ако је то неопходно да би се заштитила финансијска способност друштва. Ограничење из овог члана се може односити на целокупну дјелатност друштва или на било који одређени дио.

Агенција РС може, након укидања тарифног система, наложити повећање, односно смањење висине премија одређене врсте осигурања, уколико те премије по мишљењу Агенције РС нису одговарајуће.

Информисање Агенције РС, достављање извјештаја

Члан 14.

Агенција РС може захтијевати од друштва за осигурање, његовог матичног друштва, његових супсидијарних друштава или било којих других друштава за осигурање која су повезана са тим друштвима, да одмах или у одређено вријеме и на одређеном мјесту покажу одређене документе и пруже информације.

Агенција РС може захтијевати од друштва за осигурање да информације из става 1. овог члана достави заједно са мишљењем/извјештајем овлашћеног актуара или ревизора или другог лица одговарајућих стручних способности.

Свако лице које је тренутни или претходни директор, контролор, овлашћени актуар или ревизор мора дати објашњења свих достављених докумената, или ако нису достављени, да лице од којег је захтијевано да поднесе тај документ објасни гдје се документ налази.

Агенција РС може, у циљу контроле и анализе финансијских извјештаја који се на основу овог закона или прописа донесеног на основу овог закона састављају квартално или једном годишње, захтијевати да извјештаји буду предати Агенцији РС у разумном року прије истека рока за предају.

Контрола управе друштава за осигурање

Члан 15.

Ако постоји основана сумња да неко друштво за осигурање не може испунити захтјеве за стабилним и солидним управљањем, или постоји стварни ризик да они неће моћи бити испуњени у будућности, Агенција РС може поставити стручно лице или више лица да у име Агенције РС изврше контролу друштва за осигурање и да јој поднесе извјештај о сљедећем:

- да ли су испуњени захтјеви стабилног и солидног управљања;
- да ли лице за које је друштво за осигурање дало обавјештење да га у складу са чланом 60. овог закона намјерава поставити на значајан положај у том друштву, испуњава захтјеве стабилног и солидног управљања.

Сви службеници и заступници друштва за осигурање, укључујући ревизоре и овлашћене актуаре морају пружити све информације, документе и помоћ које од њих стручна лица из претходног става захтијевају.

Стручна лица из става 1. овог члана имају право да у току спровођења контроле улазе у све пословне просторије друштва за осигурање. Стручна лица не морају да дају обавјештење о контроли ако с разлогом вјерују да би документи могли бити уништени, скривани или измијењени, ако би се то обавјештење дало.

Агенција РС издаје листу стручних лица која су овлашћена да спроводе контролу у складу са овим чланом. Стручна лица су правници и овлашћене рачуновође, ревизори и актуари.

Агенција РС трошкове контроле сноси од контролисаног друштва за осигурање.

Посебне контроле

Члан 16.

Агенција РС има право да улази у пословне просторије друштва за осигурање или филијале са или без помоћи полиције и да одузима или копира документе када сматра:

- да се документи скривају или
- да је почињено кривично дјело и да би документи могли бити уништени или измијењени како би се прикрило кривично дјело.

Агенција РС може наредити хитну актуарску контролу о дјелатностима животног осигурања друштва за осигурање, коју треба да изврши постављени овлашћени актуар и тражити изјештај о тој контроли.

Надзор уговора о реосигурању

Члан 17.

Агенција РС врши надзор уговора реосигурања које закључују друштва за осигурање, контролу идентитета других страна - реосигуравача, контролу услова и одредби под којима је реосигурање закључено и контролу омјера цедираног ризика.

Професионална тајна

Члан 18.

Сва лица која тренутно раде или која су било када радила за Агенцију РС, као и ревизори и стручњаци које ангажује Агенција РС, имају обавезу професионалне тајне. Ни један повјерљив податак који добију током извршавања својих дужности не може бити пренијет било којем лицу или органу, осим у укупном или кумулативном облику таквом да идентитет појединачног друштва за осигурање не може бити откривен, не прејудуцирајући случајеве обухваћене кривичним законом.

Када се за друштво за осигурање објави да је под стечајем или да је у току обавезна ликвидација, повјерљиви подаци који се не тичу трећих страна укључених у покушаје да се спаси то друштво могу бити откривени у грађанским или кривичним поступцима.

Одредбе става 1. овог члана не примјењују се на размјену података између Агенције РС, Агенције за осигурање у БиХ и Агенције ФБиХ. Агенција за осигурање у БиХ и Агенција ФБиХ са којима су подаци размијењени све ће податке добијати под условима професионалне тајне, у складу са одредбама става 1. овог члана.

Агенција РС може у сарадњи са Агенцијом за осигурање у БиХ закључивати споразуме о сарадњи са надлежним органима у другим земљама који предвиђају и размјену података, ако размијењени и откривени подаци подлијежу гаранцијама професионалне тајне у складу са одредбама става 1. овог члана.

Агенција РС може користити повјерљиве податке који су поднесени у току извршавања својих дужности само:

- ради провјере јесу ли испуњени услови који уређују отпочињање послова осигурања и да би се олакшао надзор спровођења тих послова, нарочито у погледу надзора техничких резерви, маргина солвентности, управних и рачуноводствених поступака и механизма интерне контроле;
- ради изрицања казне;
- у поступцима који се воде у управном спору против рјешења Агенције РС; или
- у грађанско правним поступцима који се воде по тужбама против одлука Агенције РС које су донијете у складу са одредбама овог закона.

Одредбе ст. 1. и 5. овог члана не односе се на размјену података између Агенције РС и:

- власти надлежних за надзор над кредитним установама и осталим финансијским организацијама и власти надлежних за надзор над финансијским тржиштем;

- органа укључених у ликвидацију и стечај друштава за осигурање, као и у сличне поступке; и

- лица надлежних за извршавање законом предвиђених ревизија рачуна друштава за осигурање и других финансијских установа, при извршавању њихових надзорних функција, или откривање података органима који управљају процесом обавезне ликвидације или гарантним фондовима, неопходних за извршавање њихових дужности. Подаци које ти органи, власти или лица приме подлијежу условима професионалне тајности одређеним у ставу 1. овог члана.

Без обзира на одредбе ст. 1. и 4. овог члана, надлежан орган Републике Српске може под условима одређеним у закону одобрити откривање одређених података органима Владе Републике Српске и организацијама надлежним за надзор кредитних установа, финансијских, инвестицијских и друштава за осигурање и инспекцијским органима Републике Српске који су овлашћени да врше надзор над наведеним друштвима и то када је откривање података неопходно за потребе контроле.

Подаци добијени у складу са ст. 2. и 6. овог члана, као и остали подаци добијени посредством провјере на лицу мјеста извршене у име Агенције ФБиХ, или провјере коју спроводи надзорна власт земље у којој је сједиште друштва за осигурање које има филијале у Републици Српској, неће бити откривени у случајевима који се помињу у овом члану осим уз изричиту сагласност надзорне власти која је открила податак или надзорне власти која је извршила провјеру на лицу мјеста.

Регистри и извјештаји

Члан 19.

Агенција РС води сљедеће регистре:

- овлашћених друштава за осигурање, назначавајући врсте осигурања за које су добили одобрење;

- овлашћених регистрованих заступника у осигурању;

- овлашћених регистрованих брокера у осигурању;

- овлашћених актуара;

- овлашћених друштава за осигурање основаних у Федерацији Босне и Херцеговине која имају филијале у Републици Српској;

- друштва за осигурање чије се сједиште налази изван Босне и Херцеговине, а која су основала филијале у Републици Српској.

Извод из регистра има карактер јавне исправе.

Агенција РС ће лицима која лично приступе у пословне просторије Агенције за надзор осигурања РС и лицима која буду достављала упите поштом, телефоном, телефаксом или електронском поштом осигурати приступ подацима из регистра.

Агенција РС доноси полугодишњи и годишњи извјештај о стању сектора осигурања у Републици Српској и извјештај о пословању и о раду Агенције РС. Извјештај, између осталог, садржи статистичке податке о бруто премијском приходу, посебно за сваку врсту осигурања, резултате друштава за осигурање из Републике Српске, као и остале економске чињенице које су неопходне да би се добио јасан увид у стање сектора осигурања. Извјештај садржи и финансијски извјештај о пословању агенције РС за извјештајни период као и извјештај о раду и активностима Агенције РС.

Извјештај из става 4. овог члана објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Агенција РС дужна је доставити полугодишњи и годишњи извјештај из става 4. овог члана на усвајање Влади Републике Српске и Народној скупштини Републике Српске.

Актуари

Члан 20.

У смислу овог закона, актуарске послове обављају овлашћени актуари.

Агенција за РС доноси правилник којим прописује услове за стицање и повлачење звања овлашћеног актуара, врсту и садржај потребних докумената.

Свако издавање или повлачење актуарског овлашћења Агенција РС објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Овлашћени актуар је независан и самосталан у вршењу својих дјелатности и за тачност својих налаза, као и приједлога мјера одговара Агенцији РС и пред Законом.

Овлашћени актуар не може извршавати актуарске послове ако је:

- власник или посједује више од 3% акција у акционарском друштву за осигурање,
- члан надзорног, управног или било којег другог одбора у друштву за осигурање,
- брачни друг или сродник до другог степена сродства у правој или бочној линији са: акционарем који посједује или има власништво над више од 3% акција у акционарском друштву за осигурање, члановима органа управљања, надзора и ревизије друштва за осигурање.

Овлашћени актуар нарочито:

- даје оцјену финансијског извјештаја и годишњег извјештаја о пословању друштва за осигурање,

- врши општу или посебну контролу друштва за осигурање у складу са налозима Агенције РС,

- даје мишљење о пословним актима друштва за осигурање, њиховој примјени и начину на који су реализовани,

- даје процјену стања средстава друштва за осигурање, њиховом пласману и сигурности,

- врши актуарске послове у друштвима за осигурање,

- обавља и друге надзорне, савјетодавне и контролне послове по захтјеву друштва за осигурање или по налогу Агенције РС,

- овјерава потписивањем службене документе друштва за осигурање који се односе на математичке резерве и потврђује да су у складу са овим законом.

Овлашћени актуар не може бити ангажован од стране Агенције РС да обавља актуарске послове опште или посебне контроле ако је запослен у једном од друштава за осигурање.

Приходи Агенције РС

Члан 21.

Пословање Агенције РС се финансира из следећих извора:

- накнада за издавање дозволе за рад;
 - накнада за надзор над пословањем;
 - трошкова вођења прекршајног поступка;
 - свих других прихода из дјелокруга рада;
 - донација и свих осталих законитих извора.
- Вишак прихода над расходима Агенција РС преноси у наредну годину.

Сарадња Агенције РС са Агенцијом ФБиХ и Агенцијом за осигурање у БиХ

Члан 22.

Агенција РС размјењује са Агенцијом ФБиХ све документе и све информације који су корисни за спровођење надзора над друштвима за осигурање која послују у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине, а посебно сарађује у спровођењу мјера прописаних чл. 28. и 45. до 48., 54, 55, 58, чланом 59. став 2. и чланом 63. овог закона.

Када су друштво за осигурање и кредитна установа или инвестиционо друштво или обоје, непосредно или посредно повезани или имају друштво са заједничким учешћем, Агенција РС и надлежни органи за надзор тих организација морају уско сарађивати. Не искључујући њихове појединачне надлежности, те организације ће међусобно пружити све информације које ће им олакшати задатак, а нарочито у оквиру овог закона.

На захтјев Агенције ФБиХ, Агенција РС може забранити слободно располагање средствима која се налазе у Републици Српској, а која припадају друштву за осигурање чије је сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине, због кршења одредби које се односе на успостављање и улагање техничких резерви и успостављање маргине солвентности. У захтјеву из овог става морају се одредити појединости за које се предузимају мјере забране.

У свим случајевима одузимања дозволе за рад друштву за осигурање из Републике Српске, Агенција РС обавјештава Агенцију ФБиХ, која забрањује том друштву да настави закључивати нове уговоре о осигурању у Федерацији Босне и Херцеговине. Агенција РС, уз помоћ Агенције ФБиХ, предузима све одговарајуће мјере у циљу заштите интереса осигураника, а нарочито у складу са одредбама члана 58. овог закона ограничава слободно располагање средствима друштва за осигурање. Кад друштво за осигурање из Републике Српске послује у Федерацији Босне и Херцеговине, Агенција РС обавјештава Агенцију ФБиХ о предузетим мјерама, тако да на њен захтјев и Агенција за надзор осигурања ФБиХ може предузети неопходне мјере.

У случају да Агенција РС одузме дозволу за рад друштву за осигурање из Републике Српске, а које пружа услуге осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине, о томе мора одмах обавијестити Агенцију ФБиХ како би могла предузети одговарајуће мјере.

Агенција РС сарађује са Агенцијом за надзор ФБиХ у примјени мјера предвиђених у чл. 36. до 48. овог закона.

Одлуке Агенције РС објављују се у “Службеном гласнику Републике Српске”, у којима се наводи свака појединост неопходна за спровођење овог члана у складу са протоколом о сарадњи са Агенцијом ФБиХ.

Све информације из овог члана, које размјењују ентитетске агенције за надзор осигурања, требају бити достављене Агенцији за осигурање у БиХ. Агенција РС сарађује са Агенцијом за осигурање у БиХ, у циљу размјене неопходних података.

Подаци добијени у складу са овим законом, а нарочито свака размјена података између надлежних органа која је предвиђена овим законом, подлијежу обавези професионалне тајне, дефинисане у члану 18. овог закона.

1.3. Заштита осигураника

Опште одредбе

Члан 23.

Подаци који се достављају или предочавају осигуранику прије закључења уговора или током трајања уговора морају бити јасни, тачни, у писаном облику и на једном или више службених језика у Босни и Херцеговини, а према захтјеву осигураника.

Подаци из става 1. овог члана могу бити и на другом језику, ако осигураник у складу са овим законом и уговором о осигурању има право избора мјеродавног права.

Уговор о осигурању или било који други документ који даје покриће, заједно са понудом за осигурање, мора садржавати: адресу сједишта, филијале друштва за осигурање која даје покриће, као и име и адресу посебног представника друштва за осигурање које пружа услуге осигурања врсте: “Одговорност за моторна возила”, осим одговорности возара.

Члан 24.

Прије закључења уговора о осигурању, друштво за осигурање осигуранику подноси сљедеће податке.

а) Податке о друштву за осигурање:

1. назив друштва и његов организациони облик;

2. назив ентитета у којем се налази сједиште друштва за осигурање или филијале која закључује уговор;

3. адресу сједишта и адресу филијале која закључује уговор;

б) Податке о елементима уговора о осигурању:

1. новчаним накнадама и другим правима;

2. рок трајања уговора;
 3. начин раскидања уговора;
 4. износ, начин плаћања и рок плаћања премија;
 5. начин обрачуна и расподјеле учешћа у добити друштва за осигурање или у математичкој резерви;
 6. о начину обрачуна откупних или уплаћених износа и обим у којем се гарантују;
 7. податке о премијама за сваку накнаду, за главне накнаде и по потреби за додатне накнаде;
 8. ако су накнаде по уговору о осигурању повезане са инвестиционим јединицама, дају се подаци о природи јединица за које су накнаде везане;
 9. подаци о средствима везаним за инвестиционе јединице;
 10. услови за одустајање и раскид уговора;
 11. податке о порезима важећим за ту врсту уговора о осигурању;
 12. начин обраде захтјева за накнаду које подносе осигураници или лица која према уговору имају право на одштету;
 13. мјеродавно право када стране немају слободу избора, или право које осигуравач предлаже да буде одабрано у случају кад стране имају слободу избора.
- Поред општих и посебних услова уговора о осигурању, друштво за осигурање је обавезно током трајања уговора достављати осигуранику сљедеће податке, и то:
1. сваку промјену: имена друштва, његовог правног облика или адресе сједишта и филијале која је закључила уговор;
 2. све податке наведене у т. (1) до (12) става 1. алинеје (б) овог члана у случају измјене услова уговора о осигурању или измјена закона који се примјењује на уговор;
 3. податке о нивоу учешћа у добити друштва за осигурање или у математичкој резерви, који се дају на годишњој основи.

Омбудсман у осигурању

Члан 25.

Овим законом се уводи омбудсман у осигурању, којим управља Агенција РС. Омбудсман омогућава да се одређене несугласице могу ријешити брзо и са минимумом формалности од стране независних лица. Оснивање, рад и финансирање омбудсмана у осигурању регулише се Правилником о омбудсменима, који доноси Агенција осигурања РС.

Агенција РС доноси правила и правилнике која се односе на рад омбудсмана у осигурању, а нарочито у вези са поступком рјешавања спорова, расподјеле трошкова, врсте и обима допуштених накнада.

II - ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ

2.1. Овлашћење друштава за осигурање

Дозвола за рад

Члан 26.

Оснивачи друштва за осигурање могу бити домаћа и страна, физичка и правна лица.

Оснивање друштва за осигурање подлијеже издавању дозволе за рад, коју издаје Агенција РС и која важи на цијелој територији Босне и Херцеговине. Дозвола за рад се издаје под условима предвиђеним у одредбама чл. 34, 49. и 50. овог закона и у складу са одлуком о врстама осигурања, коју доноси Агенција осигурања РС. Дозвола за рад даје право друштву за осигурање да обавља дјелатност осигурања у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине према праву оснивања, у складу са овим законом. Дозвола за рад се даје по врстама осигурања, за све или неке од осигураних случајева обухваћених у тој врсти, или за групу врста осигурања.

У погледу дјелатности наведених у одлуци Агенције РС о врстама осигурања, Агенција РС ће ограничити дозволу на врсте осигурања за које се друштво за осигурање региструје и за које је обезбједило потребна оснивачка средства.

Друштво за осигурање које нема сједиште у Босни и Херцеговини може добити дозволу за рад филијале у Републици Српској под условима предвиђеним у одредбама члана 46. овог закона.

Накнаде за дозволу за рад и пословање

Члан 27.

Друштво за осигурање које поднесе захтјев за издавање дозволе за рад у складу са одредбама чл. 34. и 46. овог закона дужно је платити Агенцији РС накнаду у висини прописаној одлуком Агенције РС. Агенција РС може својом одлуком усклађивати висину накнаде за дозволу једном годишње, у складу са годишњом стопом инфлације.

Агенција РС ће у року од 60 дана од дана уредно поднесеног захтјева и доказа донијети рјешење, којим одлучује о захтјеву, или тражити исправку или допуну захтјева. Уколико подносилац захтјева у остављеном року не достави исправку или допуну захтјева, Агенција РС ће одбити захтјев. Рјешење Агенције РС је коначно и против њега се може покренути управни спор код надлежног суда.

Од тренутка добијања дозволе за рад друштво за осигурање ће плаћати накнаду за пословање у износима и роковима прописаним одлуком Агенције РС.

Ако накнада за пословање, која је предвиђена у ставу 3. овог члана, не буде плаћена у предвиђеном року, Агенција РС је овлашћена да одреди казне за кашњење, које ће бити прописане посебном одлуком Агенције РС. Одлука из овог става се објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”. Висина казни које ће бити одређене одлуком Агенције РС не може прелазити износ од 10.000,00 КМ.

Одбијање захтјева за издавање дозволе за рад

Члан 28.

Агенција РС одбија захтјев за издавање дозволе за рад ако идентитети непосредних или посредних акционара или повезаних друштава правних лица која посједују квалификовани удио, како је предвиђено чл. 2. и 61. овог закона, као и износи тих удјела, нису били претходно исказани.

Дозвола за рад неће бити издата ако Агенција РС, узевши у обзир потребу одржавања критеријума стабилног и солидног управљања друштвом за осигурање прописаних у члану 60. овог закона, није увјерена у подобност наведених акционара или партнера на које се ово односи.

У погледу правних лица са квалификованим удјелом у друштвима за осигурање која тиме постају њихово повезано друштво, Агенција РС може захтијевати да буде обавијештена о њиховим средствима и финансијским извјештајима, како би пратила њихов финансијски положај.

Током процјене подобности лица из овог члана, Агенција РС сарађује са Агенцијом ФБиХ.

Агенција РС може одбити захтјев за издавање дозволе за рад и ако између друштва за осигурање и других физичких лица или правних лица постоје уске везе дефинисане чланом 2. овог закона, а Агенција РС сматра да те везе ометају дјелотворно спровођење њених надзорних функција.

Агенција РС ће одбити издавање дозволе за рад ако прописи треће земље, који се примјењују на једно или више физичких или правних лица са којима друштво за осигурање има уску повезаност, или њихова примјена, ометају спровођење њених надзорних функција.

Агенција РС ће захтијевати од друштва за осигурање да стално доставља податке које она захтијева, како би могла стално пратити да ли су испуњени услови који се наводе у овом члану.

Рјешења Агенције РС донесена по захтјеву за издавање дозволе за рад су коначна, али се против њих може покренути и водити управни спор.

Одузимање дозволе за рад

Члан 29.

Агенција РС одузима дозволу за рад у сљедећим случајевима:

- у случају кршења одредби чл. 55. до 59. овог закона о прописаним техничким и математичким резервама и улагањима средстава друштва за осигурање;

- ако је донесена правоснажна пресуда, која представља сметњу за обављање послова;

- ако друштво за осигурање не испуњава услове из члана 49. Закона, односно престало да испуњава услове за обављање дјелатности осигурања или услови под којима је дозвола дата више не постоје или су измијењени до тог обима да Агенција РС не би издала дозволу у свјетлу нових околности;

- ако друштво за осигурање није у могућности да у оквиру одређеног рока предузме мјере предвиђене у плану обнове или финансијском плану у складу са чланом 54. овог закона;

- ако је друштво за осигурање прекршило одредбе у вези са израчунавањем и вођењем техничких резерви и маргине солвентности, што за посљедицу има угрожавање интереса осигураника;

- ако друштво за осигурање није почело пословање у року од шест мјесеци од дана уписа у судски регистар, или је потпуно или дјелимично прекинуло пословање у току текуће године у цијелости или дијелом, на рок дужи од шест мјесеци;

- ако друштво за осигурање пропусти да испуни обавезу према Бироу зелене карте БиХ или Заштитном фонду било којег ентитета;

- ако друштво за осигурање не примјењује тарифе и услове осигурања.

У случају трајног одузимања дозволе за рад, друштво за осигурање неће моћи закључивати нове уговоре о осигурању. Надзор од стране Агенције РС се наставља до правоснажности Рјешења Агенције РС о трајном одузимању дозволе за рад, а послије до окончања поступка ликвидације друштва за осигурање.

Дјелимично или потпуно, трајно или привремено одузимање дозволе за рад неког друштва за осигурање може бити спроведено рјешењем Агенције РС уз прецизно образложење и обавјештење друштва за осигурање на које се односи. Ово се односи и на случајеве када се одузимање дозволе за рад врши због разлога предвиђених у прописима који се односе на акционарска друштва и друштва за узајамно осигурање. Када друштво за осигурање покрива ризике који се налазе у Федерацији Босне и Херцеговине, Агенција мора бити обавијештена о сваком рјешењу којим се одузима дозвола за рад.

Након потпуног и трајног одузимања дозволе за рад, све захтјеве за накнаду по основу обавезног осигурања моторних возила исплатиће Заштитни фонд РС, а све резерве друштва за осигурање које се односе на обавезно осигурање моторних возила ће бити пренијете на Заштитни фонд РС у складу са Законом о осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности.

Одузимање дозволе за рад од неког друштва за осигурање, без обзира да ли се ради о потпуном или дјелимичном, односно привременом или трајном има за посљедицу и ипсо јуре одузимање дозволе за обављање послова осигурања путем филијале. Након одузимања дозволе за рад Агенција РС покрене поступак ликвидације друштва за осигурање у складу са одредбама чл. 68. до 71. овог закона. Након одузимања дозволе за рад друштву за осигурање, Агенција РС има овлашћење да запечати просторије тог друштва.

Акционарско друштво за осигурање може бити трансформисано у акционарско друштво са другом пословном дјелатношћу, након преноса свих уговора осигурања са свим припадајућим правима и обавезама у складу са одредбама члана 63. овог закона, или након што друштво које обавља дјелатност у Босни и Херцеговини преузме све његове обавезе, те

након што одлука Агенције РС буде објављена у “Службеном гласнику Републике Српске”. У овом случају став 4. овог члана се не примјењује.

Агенција РС доставља друштву за осигурање рјешење о одузимању дозволе за рад.

Рјешење Агенције РС о одузимању дозволе за рад је коначно, али се против њега може покренути и водити управни спор.

2.2. Одредбе о врстама осигурања

Врсте осигурања

Члан 30.

Дјелатност осигурања укључује:

а. неживотно осигурање,

б. животно осигурање.

Категорије дјелатности осигурања из става 1. овог члана су класификоване по врстама осигурања и подкласификоване по врстама ризика. Врсте осигурања и врсте ризика предвиђене у овом ставу прописује одлуком о врстама осигурања Агенција РС.

Друштва за осигурање морају испунити додатне услове, предвиђене у чл. 65. и 66. овог закона и односним одлукама и правилницима Агенције РС, као и Законом о обавезном осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности, за сљедеће врсте осигурања:

а. помоћ код неживотног осигурања,

б. судских трошкова у неживотном осигурању,

ц. животном осигурању повезаном са инвестицијама (улагањима) животног осигурања,

д. осигурања од одговорности за моторна возила осим одговорности за возара.

Одвојена дозвола за животно и неживотно осигурање

Члан 31.

Друштву за осигурање које има сједиште у Републици Српској издаје се дозвола за рад за обављање послова неживотног осигурања или послова животног осигурања. Друштво за осигурање може обављати послове реосигурања у вези са ризицима и животног и неживотног осигурања.

Друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској и које у вријеме ступања на снагу овог закона обавља истовремено и неживотно и животно осигурање, може наставити такво комбиновано пословање под условом да се за сваку од ових дјелатности води одвојена администрација и финансијско пословање.

Ако неко друштво за осигурање које обавља неживотно, односно животно осигурање има финансијске, комерцијалне или административне везе са друштвом за осигурање које обавља животно, односно неживотно осигурање на подручју Федерације Босне и Херцеговине, Агенција РС ће у сарадњи са Агенцијом ФБиХ онемогућити да овакве везе утичу на распоред расхода и прихода друштва за осигурања.

У смислу овог закона, одвојено администрирање је раздвајање дјелатности неживотног осигурања од дјелатности животног осигурања, како:

а. интереси осигураника животног осигурања и осигураника неживотног осигурања не би били оштећени истовременим вођењем дјелатности неживотног и животног осигурања, а нарочито да само осигураници животног осигурања могу имати корист од добити дјелатности животног осигурања као да дјелатност неживотног осигурања не обавља исто друштво за осигурање;

б. дјелатности животног осигурања не би биле оптерећене стварањем минималних финансијских гаранција, нарочито маргине солвентности која је потребна за пословање неживотног осигурања, и обрнуто;

ц. би мјешовито друштво за осигурање, уколико је покрило неопходне финансијске гаранције, након обавјештавања Агенције РС, могло користити одређена средства маргине солвентности која су још увијек на располагању и за дјелатност неживотног и за дјелатност животног осигурања;

д. би Агенција РС анализирила резултате двију дјелатности и увјерила се да се поштују одредбе овог члана.

Биланси за животно и неживотно осигурање морају се израђивати на начин да се прикажу извори прихода и расхода за сваку од ове двије дјелатности посебно. На овај начин, сви приходи (нарочито: премије, плаћања од реосигуравача, приход од улагања) и расходи (нарочито накнаде по осигурању, додавања техничким резервама, премије реосигурања, трошкови пословања у вези са пословима осигурања) ће бити расподијељени у складу са њиховим поријеклом.

Ставке које су заједничке за обје дјелатности ће се књижити према методама расподјеле које пропише Агенција РС, а који морају бити у складу са рачуноводственим стандардима.

На основу биланса, друштво за осигурање мора припремити изјаву која јасно одређује ставке које формирају сваку маргину солвентности усклађену са одредбама које се односе на стварање маргине солвентности из члана 52. овог закона и прописа о елементима и контроли маргине солвентности који доноси Агенција за надзор осигурања РС.

Ако једна од маргина солвентности није довољна, мјере предвиђене чланом 54. овог закона за опоравак друштва за осигурање које је у финансијским тешкоћама, које се односе на стварање одговарајуће маргине солвентности и гарантног капитала друштва за осигурање по овом закону, примјењиваће се на дјелатност која је мањкава. Изузимањем одредби става 4. тачка а. овог члана, мјере предвиђене у члану 54. овог закона могу укључивати пренос средстава из једне дјелатности у другу, у ком случају је потребно одобрење Агенције РС.

Агенција РС може одлуком одредити правила за раздвајање елемената активе и пасиве друштва за осигурање, као и све остале неопходне појединости за остварење одвојеног администрирања и финансијског пословања.

Животно осигурање - додатне врсте

Члан 32.

Друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској и које има дозволу да обавља животно осигурање може добити и дозволу за обављање осигурања од незгоде и болести, под условом да одржава минималне износе гарантног капитала и да обрачунава двије маргине солвентности.

Друштво за осигурање које обавља неживотно осигурање и које има сједиште у Републици Српској, а има дозволу да обавља дјелатност само неживотног осигурања од незгода и болести може добити и дозволу да послује са животним осигурањем под условима предвиђеним у ставу 1. овог члана.

Врсте осигурања за друштва која нису из БиХ

Члан 33.

Друштво за осигурање које има сједиште ван Босне и Херцеговине може пословати у Републици Српској на сљедећи начин:

а. ако друштво за осигурање у држави гдје се налази његово сједиште обавља неживотно осигурање заједно са животним осигурањем (мјешовита или сложена друштва за осигурање) у Републици Српској може:

- добити доволу за рад Агенције РС за обављање послова само животних или само неживотних осигурања посредством филијала у складу са чл. 45. до 48. овог закона,

- добити дозволу за рад Агенције РС за обављање послова животног осигурања у Републици Српској путем филијале, и када обавља неживотно осигурање у Републици Српској преко супсидијарног друштва у Републици Српској;

б. Ако друштво за осигурање из става 1. овог члана у свом сједишту обавља само послове неживотног осигурања или само животног осигурања, може у Републици Српској путем филијале обављати дјелатност осигурања за коју је регистрован у сједишту, у складу са овим законом.

Одредбе члана 32. овог закона се на одговарајући начин примјењују и на друштво из тачке (а) става 1. овог члана.

2.3. Друштва за осигурање из Републике Српске

Опште одредбе

Члан 34.

Дозвола за рад друштва за осигурање из Републике Српске је услов за упис друштва за осигурање у регистар код надлежног суда. У судски регистар се уписују и филијале друштва за осигурање, у складу са прописима о упису у судски регистар.

Уз захтјев за издавање дозволе за рад подносе се сљедећи документи:

1. оснивачки акт и статут друштва,
2. доказ о уплати средстава акционарског (оснивачког) капитала прописаног одредбама члана 49. овог закона,
3. план пословања,
4. подаци о лицима на значајним положајима у друштву, и
5. остали документи у складу са одлуком о документима Агенције РС.

Ако сматра да је неопходно, Агенција РС може спровести контролу у предмету подносиоца захтјева овог члана, може сарађивати са другим надлежним управним органима и затражити било које неопходне податке који се тичу личних података и података о банкарском рачуну подносиоца захтјева.

Агенција РС доноси рјешење о издавању дозволе за рад друштву за осигурање, ако су испуњени услови прописани овим законом.

Друштва за осигурање могу основати независна удружења друштава за осигурање као добровољне непрофитне институције. Статут удружења друштава за осигурање мора обезбиједити да друштва за осигурање не могу потписати уговоре са другим друштвима за осигурање или удружењима, а који би могли ограничити принцип слободног тржишта и транспарентне конкуренције у пословању друштава за осигурање.

Подношење докумената о реосигурању

Члан 35.

У року од три мјесеца од дана доношења рјешења Агенције РС којим се издаје дозвола за рад друштва за осигурање, то друштво је обавезно да Агенцији РС поднесе копије уговора о реосигурању. Агенција РС може да захтијева било које друге документе о реосигурању који су потребни у сврху надзора друштва за осигурање.

2.4. Оснивање филијала и змеђу ентитета

Оснивање филијале друштва за осигурање из Федерације Босне и Херцеговине у Републици Српској

Опште одредбе

Члан 36.

Друштво за осигурање које има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине може основати филијалу у Републици Српској под условом да Агенција ФБиХ достави Агенцији

РС захтјев са сљедећим документима на једном или више службених језика у Босни и Херцеговини:

а. план пословања, који одређује врсте предвиђених послова и структуралну организацију филијале;

б. адресу филијале у Републици Српској од које се могу добити и којој се могу предавати документи. Адреса филијале је она адреса на коју се шаљу сва обавјештења овлашћеном заступнику;

ц. пуномоћ којом се поставља овлашћени заступник, који мора имати довољно овлашћења да у име и за рачун друштва за осигурање ствара обавезе и заступа друштво за осигурање у односима са трећим лицима, пред судовима, другим органима и организацијама у Републици Српској и Агенцијом РС. Ако је овлашћени заступник правно лице, оно мора овластити физичко лице које ће га представљати;

д. да овлашћени заступник, који мора бити настањен у Републици Српској, заступа друштво за осигурање на суду и у односима друштва са јавним властима и Агенцијом РС. Друштво за осигурање може поставити највише једног овлашћеног заступника за територију Републике Српске за све врсте осигурања. Заступник мора потписати све полисе издате у Републици Српској.

е. потврду да је друштво за осигурање учлањено у Заштитни фонд РС и Биро зелене карте БиХ, ако ће обављати врсту осигурања: “Одговорност за моторна возила”, осим одговорности за возара;

ф. изјаву о одабраном начину пословања у оквиру врсте осигурања: “Судски трошкови” у складу са чланом 65. овог закона, уколико ће се бавити том врстом осигурања;

г. потврду о солвентности.

У случају измјене било ког податка предвиђеног у алинејама а., б. и ц. става 1. овог члана, Агенцији РС мора бити достављено обавјештење у писаној форми најмање један мјесец прије спровођења те измјене, како би Агенција РС поступила у складу са ставом 1. овог члана.

Филијала друштва за осигурање са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине, може почети са пословањем у Републици Српској након достављања докумената из става 1. овог члана, издавања одобрења Агенције РС и уписа у судски регистар.

Питања опорезивања

Члан 37.

Сви индиректни порези, таксе, дажбине или остали трошкови који произилазе из уговора о осигурању закључених у Републици Српској од стране друштва за осигурање које има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине подлијежу важећим законским прописима у Републици Српској.

Покретна имовина која се налази у згради која је у Републици Српској, са изузетком робе у трговинском промету, подлијеже истим индиректним порезима, дажбинама и осталим трошковима, чак и када зграда и њен садржај нису покривени истом полисом.

Сви подаци који се односе на наплату индиректних пореза за трансакције осигурања у Републици Српској преко организационе јединице друштва за осигурање из Федерације Босне и Херцеговине регулишу се правилима које одређује Агенција РС, а која се објављују у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Оснивање филијале друштва за осигурање из Републике Српске у Федерацији Босне и Херцеговине

Опште одредбе

Члан 38.

Друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској може основати филијалу у Федерацији Босне и Херцеговине, ако Агенцији РС поднесе захтјев за отварање филијале у Федерацији Босне и Херцеговине и следеће документе:

а. план пословања који, између осталог, одређује врсте предвиђених послова и структуралну организацију филијале;

б. адресу филијале у Федерацији Босне и Херцеговине од које се могу добити и којој се могу предавати документи, подразумијевајући да ће та адреса бити она на коју се шаљу сва обавјештења овлашћеном заступнику;

ц. пуномоћ којом се поставља овлашћени заступник, који мора имати довољно овлашћења да може заснивати обавезе за друштво у односима са трећим лицима и да га заступа пред органима власти и надлежним судовима у Федерацији Босне и Херцеговине. Ако је овлашћени заступник правно лице, оно мора овластити физичко лице које ће га представљати;

д. друштво за осигурање је обавезно и да поднесе потврду да је учлањено у Заштитни фонд РС и Биро зелене карте БиХ, ако ће обављати послове осигурања врсте: “Одговорност за моторна возила”, осим одговорности возара;

е. изјаву о одабраном начину пословања у оквиру врсте осигурања: “Судски трошкови” у складу са чланом 65. овог закона, уколико ће се бавити том врстом осигурања.

Посебне одредбе

Члан 39.

Након провјере плана пословања и под условима да су административна структура и финансијско стање друштва за осигурање, као и опште и стручне квалификације и искуство директора и овлашћених заступника одговарајући, Агенција РС, у року од 60 дана од комплетирања захтјева из члана 38. овог закона, доставља тај захтјев заједно са документима предвиђеним у члану 38. овог закона и потврдом о солвентности одређеном у складу са чланом 36. став 1. тачка (г) овог закона, Агенцији ФБиХ, на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, и обавјештавајући о томе и друштво за осигурање које је поднијело захтјев.

Ако Агенција РС одбије да прослиједи податке наведене у члану 36. став 1. овог закона Агенцији ФБиХ, Агенција РС ће у року од 60 дана по пријему свих прописаних података донијети рјешење и доставити га друштву за осигурање које је поднијело захтјев. Против таквог рјешења или у случају истека рока од 60 дана, када рјешење није донесено, друштво за осигурање има право покренути управни спор код надлежног суда у Републици Српској.

У случају измјене било којих појединости достављених у складу са т. а, б. и ц. става 1. члана 38. овог закона, Агенцији РС ће послати обавјештење у писаној форми најмање 30 дана прије спровођења те измјене, како би се процедура наведена у претходном ставу могла примијенити.

Свако друштво за осигурање из Републике Српске које обавља послове неживотног осигурања, а које намјерава да обавља у Федерацији Босне и Херцеговине врсту: “Здравствено осигурање”, које дјелимично или у потпуности замјењује статутарни систем социјалног осигурања у ентитету, мора Агенцији РС прије њихове примјене поднијети техничку основу за тарифе и опште и посебне услове осигурања. Агенција ФБиХ може захтијевати да се са врстом осигурања: “Здравствено осигурање” послује на техничкој основи сличној основи животног осигурања у случајевима:

а. када се премије обрачунавају и плаћају на основу таблица болести и осталих статистичких података релевантних за Босну и Херцеговину у складу са математичким методама које се примјењују у осигурању;

б. када је за пораст старосне доби одређена резерва;

ц. када осигуравач може отказати уговор само у одређеном року који је одређен законом ФБиХ;

д. када уговор предвиђа да се премије могу увећати или плаћања смањити, чак и за текуће уговоре;

е. када уговор предвиђа да уговарач осигурања може замијенити свој постојећи уговор за нови уговор, који нуди исто друштво за осигурање или иста филијала, а узимајући у обзир његова остварена права. Нарочито се у обзир узима резерва за пораст старосне доби, а нови медицински преглед се може захтијевати само за повећано покриће.

За случајеве из става 4. овог члана, Агенција за осигурање у БиХ, Агенција РС и Агенција ФБиХ објављују заједничке таблице болести и друге релевантне статистичке податке из става 4. тачка (а) овог члана. Премије морају бити довољне, према актуарским процјенама, како би друштва била у могућности да испуњавају све своје обавезе које утичу на све аспекте њиховог финансијског стања. Друштва за осигурање морају обавјештавати Агенцију РС о техничким основама за обрачун премија прије почетка пружања услуга. Овај став се примјењује и када су постојећи уговори измијењени.

2.5. Заједничке одредбе за оснивање филијала између ентитета Босне и Херцеговине

Обавјештавање о документима

Члан 40.

У циљу заштите јавног интереса и контроле да ли се поштују законске одредбе о уговорима о осигурању, Агенција РС може од друштва за осигурање, које има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине и које се бави осигурањем у Републици Српској преко филијала, повремено захтијевати обавјештавање о општим и посебним условима уговора о осигурању, као и о документима које намјеравају користити за своје осигуранике.

Агенција РС ће од друштва за осигурање захтијевати да достави све појединости неопходне за примјену овог закона на једном од службених језика БиХ.

Друштво за осигурање које је основано у Федерацији Босне и Херцеговине, а које послује у Републици Српској преко филијала, обавезно је да Агенцији РС достави све тражене документе у сврху примјене овог члана уколико су и друштва која имају сједиште у Републици Српској обавезна да то ураде. Ако друштво за осигурање одбије да поднесе тражене документе, Агенција за надзор осигурања РС ће примјенити одредбе чл. 41. и 42. овог закона.

Непоштивање закона

Члан 41.

Ако друштво за осигурање не поштује важеће законске прописе, Агенција РС доноси рјешење о отклањању незаконитости у пословању тог друштва и о томе у писаној форми обавјештава управу друштва и Агенцију ФБиХ. У случају да друштво не поступи по рјешењу из става 1. овог члана, Агенција РС обавјештава Агенцију ФБиХ и захтијева да предузме све одговарајуће мјере како би друштво поступило по рјешењу. Агенција РС мора да буде обавијештена о предузетим мјерама.

Ако и поред мјера које је предузела Агенција ФБиХ или зато што се показало да те мјере нису адекватне или нису предузете у Федерацији Босне и Херцеговине, друштво за осигурање настави да крши важеће законске одредбе у Републици Српској, Агенција РС може, након што обавијести Агенцију ФБиХ, предузети одговарајуће мјере како би спријечила будућа кршења закона и заштитила интересе осигураника, укључујући, уколико је то потребно, и спречавање друштва да закључује нове уговоре о осигурању преко филијале. Агенција РС има право да примјени било коју одговарајућу мјеру, а нарочито да се обраћа Агенцији ФБиХ. Ако друштво које поступа супротно одредбама овог закона има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине, а у Републици Српској има филијалу или посједује имовину, Агенција РС може тој организационој јединици изрећи казне за прекршаје, као и одредити одговарајуће мјере, укључујући и ограничење слободног располагања имовином тог друштва у Републици Српској.

Свако рјешење о одређивању мјера о ограничењима у пружању услуга или о изрицању казни у складу са одредбама овог члана мора бити образложено и достављено том друштву и Агенцији ФБиХ.

На захтјев Агенције ФБиХ, Агенција РС, у складу са одредбама овог закона, помоћи ће да се изврши тражено ограничење слободног располагања имовином тог друштва у Републици Српској.

Сарадња са Агенцијом за надзор ФБиХ

Члан 42.

Ако је потребна контрола на лицу мјеста у просторијама сједишта друштва за осигурање или филијале у Републици Српској, да би се обезбиједила одговарајућа примјена важећих законских одредби у Републици Српској, Агенција РС сарађује са Агенцијом ФБиХ како би се контрола спровела. Ако Агенција РС сматра да је неопходно, може и сама спровести контролу у канцеларијама филијале пошто претходно обавијести Агенцију ФБиХ.

Рекламирање

Члан 43.

Друштво за осигурање које има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине, а које пружа услуге у Републици Српској према праву оснивања филијале, може рекламирати своје услуге у Републици Српској у складу са законским прописима у Републици Српској, који се односе на облик и садржај таквог рекламирања и у складу са јавним интересом.

Ликвидација

Члан 44.

У случају ликвидације неког друштва за осигурање, обавезе које произилазе из уговора који су закључени преко филијале испуниће се на исти начин као и оне које произилазе из других уговора о осигурању тог друштва у складу са одредбама члана 70. овог закона.

2.6. Друштва за осигурање која немају сједиште у Босни Херцеговини

Опште одредбе

Члан 45.

Страно друштво за осигурање, које има сједиште изван Босне и Херцеговине, може обављати дјелатности осигурања у Републици Српској у облику филијале након што добије дозволу за рад од Агенције РС и изврши упис у судски регистар. Филијала страног друштва за осигурање има својство правног лица и под надзором је Агенције РС. Једна филијала може обављати само животно или само неживотно осигурање. Дозвола за рад коју изда Агенција РС биће објављена у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”, и на основу ње ће бити извршен упис филијале у судски регистар.

Рјешење о издавању дозволе за рад из овог члана је коначно, важеће у цијелој Босни и Херцеговини и доставља се Агенцији за осигурања у БиХ.

Услови

Члан 46.

Да би страном друштво за осигурање добило дозволу за рад филијале у Републици Српској мора:

а. бити основано као акционарско друштво за осигурање или као друштво за узајамно осигурање или имати било који други облик друштва за осигурање предвиђен у земљама чланицама Европске уније, те да у матичној земљи има дозволу да обавља врсте осигурања за које тражи дозволу за пословање у Републици Српској;

б. поставити овлашћеног заступника филијале у Републици Српској. Ако је овлашћени заступник правно лице, мора имати сједиште у Републици Српској и поставити физичко лице које ће га представљати. То физичко лице мора имати боравиште у Републици Српској и испуњавати услове према чл. 34. и 60. овог закона у погледу професионалних квалификација лица која управљају друштвом за осигурање;

ц. бити регистровано у земљи која допушта друштву за осигурање из Републике Српске да се оснује у складу са принципом реципроцитета;

д. имати капитал у Републици Српској који није мањи од најниже границе капитала одређене у члану 49. овог закона;

е. посједовати у Републици Српској или у Федерацији Босне и Херцеговине имовину у износу једнаком најмање једној половини (1/2) минималног гарантног фонда и депозите у Републици Српској од најмање једне четвртине (1/4) тог минималног износа као гаранцију;

ф. преузети обавезу, формалном изјавом коју потписују њени представници:

- да ће за ту филијалу осигурати маргину солвентности,

- да ће у року од два мјесеца по добијању дозволе основати у мјесту филијале административну и рачуноводствену службу која одговара послу којим се бави у Републици Српској,

- да ће успоставити и улагати средства техничких резерви у погледу пословања у Републици Српској, у складу са члановима о неопходним техничким резервама и средствима,

- да ће поставити овлашћеног актуара и лице одговорно за појединости које се односе на варијабилни фонд.

Уз захтјев за издавање дозволе за рад морају се приложити сљедећи документи на једном од службених језика у Републици Српској:

а. овјерен примјерак Статута и доказ о регистрацији издат од стране надлежног органа земље сједишта тог друштва;

б. овјерена пуномоћ за постављање овлашћеног заступника у Републици Српској, уз изјаву да повлачење пуномоћи за постављање ступа на снагу тек пошто се документ достави и Агенцији РС;

ц. потврда надзорне власти земље сједишта осигуравајућег друштва, не старија од три мјесеца до дана подношења захтјева, којом потврђује да друштво за осигурање послује и да има дозволу да обавља врсте осигурања које намјерава обављати у Републици Српској;

д. документи који доказују да филијала испуњава услове одређене у ставу 1. тачке (д) и (е) овог члана;

е. списак имена и адреса директора и извршних директора;

ф. план пословања филијале, који укључује елементе предвиђене у члану 34. овог закона;

г. биланс стања и биланс успјеха за последње три финансијске године, или за завршене финансијске године ако подносилац захтјева послује мање од три финансијске године.

Ако се тражи дозвола за проширење дјелатности филијале на неку другу врсту или врсте осигурања, подносилац захтјева подноси документе из става 2. овог члана, осим оних који су већ поднесени, уколико они обухватају нову врсту или врсте осигурања.

Маргина солвентности коју друштво за осигурање из овог члана мора имати мора бити сачињена у складу са одредбама члана 52. овог закона и одлуком Агенције РС о документима који се прилажу уз захтјев за издавање дозволе за рад, и израчуната на основу премија или математичких резерви и одштетних захтјева по основу осигурања за послове

које обавља та филијала. Једна трећина маргине солвентности чини гарантни фонд који не може бити мањи од једне половине минималне гаранције захтијеване према члану 53. овог закона.

Средства која покривају маргину солвентности, осим гаранције положене и блокиране како је предвиђено у ставу 1. тачка (д) овог члана, могу бити уложена и у земљама чланицама Европске уније.

Овлашћени заступник

Члан 47.

Овлашћени заступник са боравиштем у Републици Српској заступа друштво за осигурање на суду и у односима друштва са државним и јавним органима Републике Српске и Агенцијом РС. Друштво за осигурање не може поставити више од једног овлашћеног заступника са надлежношћу на одређеном дијелу територије или за вођење одређене врсте осигурања.

Овлашћени заступник потписује све полисе осигурања које у Републици Српској изда та филијала тог страног друштва за осигурање. Агенција РС може, по подношењу писаног захтјева заступника, дати дозволу да више лица која бораве у Републици Српској могу потписивати полисе, под условом да се за издавање овлашћења поднесе примјерак одговарајуће овјерене пуномоћи.

Овлашћени заступник преузима одговорности чланова Управног одбора друштва за осигурање.

Опозив или отказ пуномоћи овлашћеног заступника важи од дана на који је писано обавјештење о опозиву или отказу запримљено у Агенцији РС.

Друштво за осигурање мора попунити положај овлашћеног заступника у року од 60 дана од опозива или отказа, у супротном ће Агенција РС одузети дозволу за рад.

Финансијски извјештаји и пословне књиге, надлежност

Члан 48.

Страно друштво које послује у Републици Српској мора:

а. за дјелатности које обавља у Републици Српској водити пословне књиге у Републици Српској на једном од службених језика у Републици Српској;

б. припремити, објавити и поднијети Агенцији РС финансијске извјештаје на једном од службених језика у Републици Српској.

Филијале страног друштва за осигурање, које послују у Републици Српској, под надлежношћу су судова Републике Српске и дужне су поступати у складу са рачуноводственим прописима и стандардима у складу са законима Републике Српске који се односе на акционарска друштва.

III - ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДРУШТВА ЗА УЗАЈАМНО ОСИГУРАЊЕ

3.1. Акционарска друштва и друштва за узајамно осигурање у Републици Српској

Акционарска друштва за осигурање

Члан 49.

На акционарска друштва за осигурање примјењује се Закон о предузећима у оној мјери у којој није другачије уређено овим законом.

Минимални оснивачки капитал друштва за осигурање не може бити мањи од:

а. 2.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља једну или више следећих врста:

- осигурање од одговорности за моторна возила,
- осигурање од одговорности за ваздухоплове,

- осигурање од одговорности за бродове,
- осигурање од опште грађанске одговорности,
- осигурање кредита,
- гаранцијска осигурања.

б. 2.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља једну или више сљедећих врста осигурања:

- осигурање од посљедице несрећног случаја,
- здравствено осигурање,
- осигурање путничких возила-каска,
- осигурање возила која се крећу по шинама-каска,
- осигурање ваздухоплова-каска,
- поморски, ријечни и каска на унутрашњим водама,
- осигурање робе у превозу,
- осигурање од пожара и других опасности,
- осигурање различитих финансијских губитака,
- осигурање туристичких услуга.

ц. 1.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља једну или више сљедећих врста осигурања:

- остала осигурања имовине,
- осигурања правне заштите.

д. 3.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља животно осигурање;

е. 3.000.000,00 КМ ако друштво обавља искључиво реосигурање.

Оснивачки акционарски капитал мора бити у потпуности уплаћен у новцу при оснивању, и не смије потицати:

- из средстава кредита који је одобрило друштво у чији се капитал врши уплата;
- из кредита који је банка или друга финансијска институција одобрила за другу намјену; или
- из средстава за чији поврат је гарантовало друштво за осигурање у чији капитал се врши уплата.

Када се код корисника кредита или његовог повезаног лица може утврдити веза између добијеног кредита и уплаћеног акционарског капитала, или уплаћеног акционарског капитала друштва за осигурање и добијеног кредита, такав уплаћени акционарски капитал нема правно дејство без обзира да ли су учињени на исти или на други начин.

Агенција РС има право да изврши провјеру тока новчаних средстава код друштва за осигурање, банке, корисника кредита и повезаног лица. Агенција РС има дискреционо право да одлучи да ли је уплаћени акционарски капитал извршен у складу са законом и да у случају повреде закона одбије да призна уплату и из уплаћеног акционарског капитала искључи уплате извршене на такав начин.

Одредбе овог члана се примјењују и на филијале страних друштава за осигурање.

Друштво за осигурање не може смањити акционарски капитал нити угрозити његову структуру откупом властитих акција без претходног писменог одобрења Агенције РС.

Акције акционарских друштава за осигурање могу гласити само на име.

Свако акционарско друштво за осигурање мора кумулативно одржавати:

- а. износ акционарског капитала који није мањи од минимално потребног оснивачког капитала;
- б. маргину солвентности;
- ц. гарантни фонд.

Посебне одредбе за друштва за узајамно осигурање

Члан 50.

Друштво за узајамно осигурање (у даљем тексту: ДУО) је друштво за осигурање у коме чланови заједнички гарантују да ће финансирати и дати накнаду по дешавању уговореног осигураног случаја, на основу начела узајамности и солидарности. ДУО је привредно друштво које има правни субјективитет и ограничену одговорност својих чланова

за обавезе друштва. ДУО могу основати физичка и правана лица. Искључиви циљ ДУО је обављање дјелатности непосредног осигурања.

Средства неопходна за покривање износа осигурања која ће се платити по дешавању ризика прикупљају се доприносом само у обиму који је неопходан за испуњење обавеза друштва према осигураницима и за стварање резерви.

Чланство у ДУО је отворено за физичка лица чије је мјесто сталног боравка у Босни и Херцеговини.

ДУО не може обављати дјелатности реосигурања, али може закључити уговоре о реосигурању за своје властите потребе.

ДУО мора испуњавати сљедеће критеријуме:

а. не смије имати мање од 250 чланова, ако је друштво овлашћено да покрива само једну врсту ризика;

б. не смије имати мање од 300 чланова, ако је друштво овлашћено да покрива више од једне врсте ризика;

ц. најмање једна половина прихода од доприноса друштва мора потицати од лица која су чланови ДУО;

д. не смије имати годишњи обрт већи од 2.000.000,00 КМ

ДУО неће покривати послове у сљедећим врстама осигурања: осигурање од одговорности власника или корисника моторних возила, осигурање од одговорности власника или корисника ваздухоплова, осигурање од одговорности власника или корисника бродова, осигурање од опште грађанске одговорности, осим ако не представљају пратеће, односно споредне ризике одређене одлуком Агенције РС о врстама осигурања, нити осигурање кредита и осигурање гаранција.

Врсте друштва за узајамно осигурање

Члан 51.

ДУО послује по основу неограниченог или ограниченог доприноса својих чланова.

ДУО са неограниченим доприносом може од сваког осигураног члана захтијевати плаћање оних додатних износа, без ограничења, који могу бити неопходни за измирење резервисаних штета по осигурању.

Ако приход и резерве ДУО са ограниченим доприносом нису довољни за измирење резервисаних штета из одређене финансијске године, ДУО са ограниченим доприносом може од сваког осигураног члана захтијевати плаћање додатних износа који не могу прелазити суму једнаку или мању од укупног претходног доприноса плаћеног за ту финансијску годину.

Статут ДУО мора садржавати, између осталог, услове који предвиђају плаћање повећаних доприноса чланова или смањење износа плативих накнада и бенефиција, ако би се годишњи доприноси показали као недовољни за

измирење резервисаних штета за ту финансијску годину.

ДУО мора посједовати минимални капитал који је једнак капиталу акционарских друштава за осигурање који је предвиђен у члану 49. овог закона, степенуван у складу са врстама осигурања са којима послује.

Свако ДУО мора имати управни одбор са најмање три члана. Чланови управног одбора бирају се одлуком скупштине чланова. Управни одбор надзире рад извршних службеника. До једне половине чланова управног одбора не морају бити чланови ДУО, с тим што број чланова управног одбора који су уједно и чланови друштава не смије бити мањи од два.

Управни одбор ће постављати једног или више извршних службеника који ће управљати пословима друштва и који ће посједовати одговарајуће искуство и способности. Од тих лица се неће захтијевати да буду чланови ДУО, а за њихово постављање потребна је дозвола Агенције РС, у складу са одредбама члана 60. овог закона.

3.2. Маргина солвентности и гарантни фонд

Обавеза успостављања маргине солвентности

Члан 52.

Свако друштво за осигурање из Републике Српске обавезно је да одреди маргину солвентности у погледу свог цјелокупног пословања, која одговара укупној активи умањеној за нематеријална улагања, активна временска разграничења, губитак, обавезе (укључујући математичку резерву осигурања живота) и за преносне позиције (преносне премије и резервисане штете).

Агенција РС ће донијети пропис о елементима и контроли маргине солвентности.

Гарантни фонд

Члан 53.

Друштва за осигурање у Републици Српској морају установити гарантни фонд. Гарантни фонд мора представљати једну трећину маргине солвентности.

Гарантни фонд не смије бити мањи од износа:

а. 2.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља једну или више од следећих врста осигурања: осигурање од одговорности власника или корисника моторних возила, осигурање од одговорности власника или корисника ваздухоплова, осигурање од одговорности власника или корисника бродова, осигурање од опште грађанске одговорности, осигурање кредита, гаранцијска осигурања;

б. 2.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља једну или више од следећих врста осигурања: осигурање од последице несрећног случаја, здравствено осигурање, осигурање путничких возила-каска, осигурање возила која се крећу по шинама-каска, осигурање ваздухопловакаска, поморски, ријечни и каска на унутрашњим водама, осигурање робе у превозу, осигурање од пожара и других опасности, осигурање различитих финансијских губитака и осигурање туристичких услуга;

ц. 1.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља осигурање од осталих штета имовине и/или осигурање правне заштите;

д. 3.000.000,00 КМ ако друштво за осигурање обавља животно осигурање;

е. 3.000.000,00 КМ ако друштво обавља искључиво реосигурање.

Гарантни фонд друштва за осигурање које обавља врсту кредитног осигурања, ако су годишњи износи премија и доприноса којим се терете клијенти, а који се односе на ову врсту осигурања, за сваку од последње три финансијске године прелазили 5.000.000 КМ или износ једнак 4% укупног износа премија или доприноса којим друштво за осигурање терете клијенте, не смије бити мањи од 3.000.000,00 КМ.

Када се од друштва које обавља кредитно осигурање захтијева да повећа свој гарантни фонд у смислу става 3. овог члана на 3.000.000,00 КМ, друштво ће повећати гарантни фонд на следећи начин:

- у року од три године, на 2.500.000,00 КМ,
- у року од пет година, на 2.700.000,00 КМ,
- у року од седам година, на 3.000.000,00 КМ.

Ако пословање које друштво за осигурање обавља покрива више врста или ризика, узимаће се у обзир само она врста или ризик за који је потребан највиши износ гарантног фонда.

У случају ДУО горњи минимални износи гарантних фондова се умањују за једну четвртину.

У случају дјелатности животног осигурања, гарантни фонд не смије бити мањи од износа који одговара износу од 3.000.000,00 КМ. Најмање 50% гарантног фонда, као и збир најнижих лимита гарантног фонда одређени у складу са овим чланом, мора се састојати од средстава наведених у пропису о елементима и контроли маргине солвентности.

Контрола маргине солвентности и гарантних фондова

Члан 54.

Агенција РС, у циљу обезбјеђења поштовања одредби у вези са маргином солвентности и гарантним фондом, спроводи инспекцијску контролу финансијског стања друштава за осигурање најмање једном годишње.

За врсту осигурања: “Помоћ” провјера ће обухватати и квалификације особља, укључујући медицинско особље, као и квалитет опреме којом друштво за осигурање располаже да би испунило своје обавезе из те врсте осигурања.

У циљу контроле маргине солвентности и гарантног фонда, Агенција РС може захтијевати било који релевантан податак или спровести провјеру на лицу мјеста, у просторијама друштва за осигурање.

Током прве три финансијске године, свако друштво за осигурање је обавезно да сваких шест мјесеци Агенцији РС подноси кратке финансијске извјештаје у циљу контроле његовог финансијског стања у вези са планом пословања, који је поднесен при издавању дозволе.

Агенција РС може прописати садржај кратких финансијских извјештаја. По истеку 12 мјесеци од издавања дозволе за рад, друштво за осигурање има обавезу да активу води као улагања осигурања у складу са одредбама чл. 56. и 57. овог закона.

За друштво за осигурање из Републике Српске које већ послује, блокирање имовине која се води или која је распоређена за улагање средстава престаје и трансформише стављањем те имовине у депозит осигурања, по одлуци Агенције РС, која се доноси на захтјев друштва за осигурање уз приложене документе који потврђују да друштво поштује одредбе члана 55. овог закона и прописа о техничким резервама, који доноси Агенција РС.

Кад год је маргина солвентности друштва за осигурање нижа од износа предвиђеног чл. 52. до 54. овог закона, друштво је обавезно да Агенцији РС поднесе план за финансијски опоравак у складу са ставом 9. овог члана.

У изузетним случајевима, ако Агенција РС сматра да ће се финансијско стање друштва за осигурање даље погоршавати, може ограничити или забранити слободно располагање цјелокупном или дијелом имовине друштва и предузети било коју другу одговарајућу мјеру да заштити интересе осигураних лица.

Кад год је маргина солвентности нижа од гарантног фонда, или није основан одговарајући гарантни фонд у складу са одредбама члана 53. овог закона, друштво за осигурање је обавезно да Агенцији РС поднесе на сагласност план краткорочног финансијског програма којим ће се уклонити недостатак.

Агенција РС може ради потпуног уклањања недостатка, забранити слободно располагање цјелокупном или дијелом имовине друштва за осигурање и предузети било коју другу одговарајућу мјеру да заштити интересе осигураних лица.

Агенција РС може одузети дозволу за све врсте осигурања које друштво за осигурање обавља, ако друштво пропусти да се у остављеном року усклади са мјерама које су садржане у плану опоравка или у краткорочном финансијском програму у складу са ст. 7. и 9. овог члана.

Свако друштво за осигурање сваке године до 31. јула, доставља Агенцији РС годишњи извјештај о маргини солвентности. Агенција РС до 31. октобра сваке године врши контролу обрачуна и састава маргине солвентности, одобрава план опоравка или краткорочни финансијски програм или спроводи било које друге мјере.

Након датума из претходног става, Агенција РС изриче казне за прекршаје и санкције предвиђене овим законом. У плану опоравка и краткорочном финансијском програму обавезно се наводе рокови за њихово спровођење, који не могу бити дужи од два мјесеца.

3.3. Техничке и математичке резерве

Опште одредбе

Члан 55.

Свако друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској је обавезно да формира техничке резерве за све уговоре о осигурању закључене у Републици Српској или у Федерацији Босне и Херцеговине путем филијала, у складу са прописом о техничким резервама који доноси Агенција РС.

За осигурање закључено изван Босне и Херцеговине, друштво за осигурање из става 1. овог члана мора формирати техничке резерве, у складу са овим одредбама и прописом из става 1. овог члана, само ако подлијежу обавези да те резерве формирају у поменутој земљи.

3.4. Улагања средстава друштва за осигурања

Опште одредбе

Члан 56.

Друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској може да средства осигурања улаже у Босни и Херцеговини или у земљама чланицама Европске уније, а у циљу заштите интереса лица која имају право на било коју бенефицију која произилази из уговора о осигурању.

За улагање изван Босне и Херцеговине потребна је сагласност Агенције осигурања РС.

Појединости у вези са улагањима средстава друштва за осигурање ће бити регулисане у складу са одредбама овог закона и прописом о висини и начину улагања средстава друштва за осигурање који донесе Агенција РС.

Свако лице које подноси одштетни захтјев за наплату накнаде из осигурања има и повлашћени захтјев према средствима која чине улагања друштва за осигурање одговарајуће врсте осигурања на коју се тај захтјев односи. Под повлашћеним захтјевом у смислу овог става сматра се приоритет подносиоца захтјева у односу на остале повјериоце у току поступка измирења захтјева по осигурању.

Конфискација, хипотека, преноси и било који други облик располагања средствима друштва за осигурање према неком лицу је ништан и неважећи.

Друштво за осигурање улаже средства у складу са врстом послова које обавља, како би се гарантовало животно осигурање, приход и готовински ток улагања друштва за осигурање, које је одговорно за издвајање и одговарајући распоред ових улагања.

Контрола од стране Агенције РС

Члан 57.

Друштво за осигурање има обавезу да обавијести Агенцију РС о улагањима средстава на које се не односи тајност депозита.

Друштво за осигурање има обавезу да обавијести Агенцију РС о свакој промјени стања улагања у року од 10 дана од дана промјене.

За измјене које се односе на некретнине и кредите обезбијеђене са хипотеком обавјештење се мора дати 15 дана прије измјене.

Друштво за осигурање не може купити акције, остала учешћа, обвезнице и друге дуговне хартије од вриједности матичног друштва, или друштва које контролише друштво за осигурање, у вријеме њиховог издавања или упућивања јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности.

Агенција РС:

а. спроводи контролу на лицу мјеста и захтијева све податке који се односи на финансијско стање:

- супсидијарног друштва тог друштва за осигурање, када средства осигурања представљају улагања друштва,

- супсидијарних друштава тог друштва за осигурање која управљају улагањима тог друштва за осигурање;

б. захтијева било који податак који је у вези са финансијским стањем обвезница или дуговних хартија од вриједности кредитних установа, које друштво за осигурање посједује и којима располаже у оквиру улагања.

ц. захтијева било који податак или обавља контролу у просторијама друштва за осигурање у сврху примјене чл. 55. до 58. овог закона.

Процјена елемената aktive покривених улагањима и расподјела улагања друштва за осигурање обављаће се у складу са прописом о висини и начину улагања средства друштава за осигурање.

Мјере Агенције РС за пропуст формирања резерви и улагања средстава друштава за осигурање осигурања

Члан 58.

Ако друштво за осигурање не испоштује одредбе чл. 55. до 58. овог закона у вези са техничким резервама, Агенција РС може, након што своју намјеру саопшти Агенцији ФБиХ, ако то друштво за осигурање води пословање у ФБиХ преко филијале, донијети одлуку којом ће: забранити улагања средстава осигурања и забранити располагање дијелом или свом слободном имовином; привремено или за стално одузети дозволу за пословање неким или свим врстама осигурања које обавља; и предузети било коју одговарајућу мјеру с циљем да се заштите интереси осигураника, као и било којих других лица која имају право на накнаду од осигурања.

Забрана слободног располагања укупним или дијелом средстава друштва за осигурање, односно имовине друштва за осигурање, у складу са одредбама става 1. овог члана, уписује се на захтјев Агенције РС у сваком појединачном случају у јавним регистрима предвиђеним законом или у књигама банке у којој релевантни депозит постоји. Забрана из овог става се може одлуком Агенције РС повући у цијелости или дјелимично. Та одлука мора наводити услове и рокове повлачења. Агенција ФБиХ се мора обавијестити о забрани и о њеном повлачењу.

Ако је неопходно за примјену мјера из ст. 1. и 2. овог члана о одлуци Агенције РС донесеној у складу са ставом 2. овог члана, заједно са подацима о имовини која је блокирана или чије је слободно располагање забрањено, као и осталим упутствима, обавијестиће се и Агенција ФБиХ.

У изузетним случајевима, када постоји ризик да ће бити прекршене важеће одредбе и Статут друштва за осигурање, Агенција РС може одлучити да постави овлашћене ревизоре који ће према међународним стандардима спровести ванредну ревизију. Задатак ревизора ће бити спровођење финансијске и административне ревизије друштва за осигурање у оквиру надзора који спроводи Агенција РС, са циљем да се утврди да ли друштво за осигурање примјењује законске прописе који су на снази у Републици Српској, како је то наведено у одлуци Агенције за надзор осигурања РС из става 2. овог члана.

3.5. Финансијски и вјештаји и ревизија друштава за осигурање

Финансијски извјештаји друштава за осигурање

Члан 59.

Агенција РС ће захтијевати од друштава за осигурање која имају сједиште у Републици Српској да повремено пријаве приходе, заједно са свим статистичким

документима који су неопходни у сврху надзора. Агенција РС и Агенција ФБиХ ће размјењивати све документе и податке који су корисни у сврху обављања надзора.

У року од четири мјесеца након финансијске године, осигуравач мора Агенцији РС доставити биланс стања и биланс успеха, заједно са свим ревизорским извјештајима, као и са финансијским извјештајима чији су облик, садржај, подаци, појединости и потврде одређене одлуком о облику и садржају извјештаја који достављају друштва за осигурање, коју доноси Агенција РС

Ревизија финансијских извјештаја друштава за осигурање врши се у складу са важећим прописима о ревизији финансијских извјештаја, ревизорским стандардима и актуарским начелима. Нарочито, потребно је извршити ревизију улагања и формирања техничких резерви, као и процијенити однос између улагања и имовине. Ревизију проводе, овлашћени ревизори сваке финансијске године или чешће уколико Агенција РС то сматра потребним. Скупштина друштва за осигурање именује овлашћеног ревизора уз сагласност Агенције РС. Уколико Агенција РС у року од 15 дана од дана достављања приједлога за избор овлашћеног ревизора не стави примједбу или не предложи другог овлашћеног ревизора, сматра се да је сагласна са предложеним избором. Друштво за осигурање мора Агенцији РС доставити извјештаје и налазе овлашћеног ревизора у року од 15 дана од дана ревизије.

Друштво за осигурање је дужно да извјештај овлашћеног ревизора, у року од 15 дана, објави у једном или више дневних листова доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и о томе, уз доставу копије објаве, одмах обавијести Агенцију РС.

Друштва за животно осигурање морају сачинити извјештај резултата ревизије предвиђене у претходном ставу овог члана (“Извјештај животног осигурања”), чији су облик, садржај, додатни подаци, појединости и начини потврде одређени одлуком о облику и садржају извјештаја који достављају друштва за осигурање, коју доноси Агенција РС.

Друштво за осигурање мора доставити примјерак извјештаја животног осигурања Агенцији РС, најкасније у року од 60 дана од дана ревизије. Агенција РС може донијети у писаној форми одлуку о продужењу рока за подношење извјештаја, ако јој друштво за осигурање достави образложену молбу у писаном облику.

Друштво за осигурање мора доставити податке, документе и остале потребне чињенице, у облику који захтијева Агенција РС, у циљу процјене улагања и финансијског положаја, што се врши након подношења извјештаја животног осигурања Агенцији РС.

3.6. Значајни положаји и квалификовани удјели

Лица на значајним положајима у друштву за осигурање

Члан 60.

Лица на значајним положајима у друштву за осигурање морају бити високог угледа и морала, са задовољавајућим квалификацијама или искуством у руковођењу.

Лица која су била осуђивана за утају и проневеру у служби, злоупотребу положаја, кривотворење, употребу кривотворених докумената, крађу јавне или приватне имовине, давање лажних изјава, давање или узимање мита, или било које друго кривично дјело предвиђено законом у вези са обављањем њихове професионалне дјелатности, као и лица која су била чланови управног одбора друштва за осигурање на којем је отворен стечај, или чија је дозвола за рад одузета због кршења закона, не могу бити бирана или постављана за директоре, руководиоце, извршне директоре, овлашћене заступнике и актуаре друштава за осигурање. Лица која су била чланови управних одбора друштава за осигурање над којима је проглашен стечај или чија је дозвола одузета, могу бити постављена на позиције наведене у овом ставу након истека периода од пет година. Услови из претходног става овог члана се примјењују и на лица која непосредно или посредно стичу квалификовани удјел у неком друштву за осигурање, као и на ликвидаторе и стараоце у поступку ликвидације или стечаја.

Финансијски положај и кривични досије лица из претходних ставова овог члана, у случају када су грађани неке друге земље, доказиваће се изводом из судске кривичне евиденције, или на други начин помоћу истовјетног документа надлежног суда или управног

органа земље поријекла тих лица. Ако се у земљи поријекла такав документ не издаје, онда ће бити довољна и потврда уз заклетву или званична изјава пред надлежним управним или судским органом или пред јавним билијежником те земље.

Лица из претходних ставова овог члана су одговорна, у складу са законом, за критеријуме, процјену и начин одабира запослених постављених да извршно управљају пословима друштва за осигурање, узимајући у обзир интересе осигураника или потенцијалних осигураника.

Документи издати у складу са претходним ставовима прихватиће се само ако није прошло више од 90 дана од дана њиховог издавања.

Квалификовани удјели у друштву за осигурање

Члан 61.

Свако физичко или правно лице које намјерава да стекне, непосредно или посредно, квалификовани удио у неком друштву за осигурање које има сједиште у Републици Српској, у складу са чланом 2. овог закона, мора претходно у писаном облику пријавити Агенцији РС.

Пријаве из става 1. овог члана друштво је дужно унијети у посебан регистар, који ће поред сваке куповине или продаје акција садржавати и цијене по којој су трансакције извршене.

Обавеза из ст. 1. и 2. овог члана постоји и када се увећава постојећа имовина, тако да однос гласачких права или капитала у посједу неког лица достиже или прелази најмање износе од 20%, 33%, 50% укупних гласачких права или капитала, или тако да друштво за осигурање постане повезано друштво лица чија се имовина увећава.

За имовину коју посједују правна лица, Агенција РС има право:

- да затражи податке о идентитету физичких лица која непосредно или посредно контролишу та правна лица,
- да уведе обавезу информисања о свакој каснијој измјени идентитета тих физичких лица и
- да затражи откривање финансијских појединости (финансијских рачуна) за контролу њиховог финансијског положаја, кад год друштво за осигурање буде у позицији њиховог повезаног лица.

Такви подаци могу се затражити и накнадно.

У циљу провјере идентитета физичких лица која контролишу правна лица која посједују квалификовани удио у друштву за осигурање, Агенција РС може:

- захтијевати од тих правних лица да посједују акције на име са гласачким правима;
- захтијевати да одређени проценти укупног износа акција на име са гласачким правима припадају једном или више физичких лица, која су претходно добила дозволу Агенције РС.

У року од три мјесеца од дана пријема обавјештења из ст. 1. и 2. овог члана, Агенција РС доноси рјешење којим ће одобрити удио или га одбити. У поступку доношења рјешења Агенција РС има право да спроводи контролу о подобности кандидата као и да сарађује са Агенцијом ФБиХ и надзорним органима друштава за осигурање других земаља или другим надлежним органима.

У случају смрти власника квалификованог удјела насљедници морају у писаном облику обавијестити Агенцију РС, у року од четири мјесеца од дана смрти. У року од три мјесеца од пријема обавјештења из овог става, Агенција РС може изрећи мјере предвиђене у ставу 5. овог члана и казне одређене у члану 62. овог закона, ако сматра да насљедници нису погодни за стабилно и солидно управљање друштвом за осигурање.

Осим обавеза наведених у овом члану, власници квалификованих удјела у друштву за осигурање ће унапријед обавијестити Агенцију РС о сваком увећању њиховог удјела, који за износ од 2% акционарског капитала друштва за осигурање прелази удио који је претходно пријављен. Обавеза обавјештавања из овог става постоји док укупни удио у друштву за осигурање не достигне границу од 33%.

Агенција за осигурање у БиХ има дискреционо право да се успротиви удјелима у друштвима за осигурање која се налазе и послују у Републици Српској у власништву

физичких лица која бораве изван Босне и Херцеговине или у власништву физичких лица која регулише законодавство неке друге земље. Овим ставом се не искључују обавезе које су резултат међународних споразума између Босне и Херцеговине и других држава, који регулишу пословање друштава за осигурање.

Свако физичко или правно лице које намјерава да располаже, непосредно или посредно, квалификованим удјелом у неком друштву за осигурање, унапријед у писаном облику обавјештава Агенцију РС и наводи удио који намјерава задржати.

Друштво за осигурање ће у писаној форми одмах обавијестити Агенцију РС уколико је усљед располагања квалификованим удјелом: дошло до промјене односа гласачких права или су акције капитала физичког или правног лица пале испод минималних граница од 20%, 33% или 50%, ако је проценат удјела прешао границе наведене у ставу 7. овог члана и ако је друштво за осигурање престало да буде повезано друштво.

Друштво за осигурање до 15. јула сваке године доставља имена акционара са квалификованим удјелом, као и износе и проценте тих удјела, на основу података прикупљених током годишње скупштине акционара и приликом испуњавања других законских обавеза друштва.

Рјешења Агенције РС предвиђена у чл. 61. и 62. овог закона су коначна и уписују се у регистар друштава за осигурање Агенције РС.

Мјере Агенције РС за пропуст поштивања одредби о квалификованим удјелима

Члан 62.

Ако се неки квалификовани удио стекне или постојећи квалификовани удио увећа преко граница предвиђених у члану 61. овог закона, без претходног обавјештавања Агенције РС или без добијања дозволе за то, употреба гласачких права која су резултат таквог удјела ће бити ништавна. Поред тога, Агенција РС може изрећи власницима квалификованих удјела сљедеће казне, било појединачно или укупно:

а. казну у корист буџета Републике Српске у износу од највише 10% вриједности акција које су пренесене без поштивања одредби из ст. 1. и 8. члана 61. овог закона;

б. искључити било које појединце из управног одбора друштва за осигурање, као и са било ког руководећег положаја у друштву за осигурање, на одређен или неодређен рок.

Ако Агенција РС није обавијештена о промјени идентитета физичког лица које контролише правно лице са квалификованим удјелом у неком друштву за осигурање, употреба гласачких права која су резултат удјела тог правног лица престаје да има дејство ипсо јуре, а Агенција РС може физичком лицу изрећи казну наведену у ставу 1. тачка (б) овог члана. Исте казне се могу изрећи лицима која не поштују обавезе предвиђене у ставу 7. члана 61. овог закона.

Агенција РС може лицима, која не испуњавају обавезу обавјештавања на основу става 10. члана 61. овог закона изрећи казну која може износити највише до 5% вриједности акција пренесених без претходног обавјештења.

Агенција РС предузима све одговарајуће мјере у циљу спречавања физичких лица са квалификованим удјелом или физичких лица која непосредно или посредно контролишу правно лице са квалификованим удјелом у друштву за осигурање које се налази и послује у Републици Српској, да врши утицај који је, или који може бити штетан по стабилно и солидно управљање друштвом за осигурање.

У сврху примјене одредби из овог члана, Агенција РС упозорава о радњама, пропустима или њиховим паралелним дјелатностима на осталим пољима, који по мишљењу Агенције РС могу бити штетни по стабилно и солидно управљање друштвом за осигурање. Агенција РС представницима лица из овог члана саопштава и корективне мјере, које требају бити предузете у одређеном року.

Агенција РС може да предузме све неопходне мјере како би зауставила негативан утицај који физичка лица врше на управу друштва за осигурање, а нарочито:

а. наредити њихово смјењивање из управног одбора друштва за осигурање и са било ког другог руководећег положаја у друштву за осигурање;

б. обуставити, док се околности које су створиле потребу за увођењем одређених мјера не уклоне, примјену гласачких права која су резултат акција које посједују та физичка лица или правна лица које они контролишу;

ц. забранити све нове трансакције друштава за осигурање са тим лицима или са било којим правним лицем које они контролишу, као и прогласити доспјелим и одмах наплативим кредите које су претходно поменута лица добила од тог друштва за осигурање.

3.7. Пренос портфеља осигурања

Опште одредбе

Члан 63.

Друштво за осигурање које је основано у Републици Српској може уз дозволу Агенције РС пренијети цио или дио свог портфеља уговора осигурања на једно или више друштава за осигурање која су основана у Републици Српској или у Федерацији Босне и Херцеговине.

Дјелимичан пренос портфеља је пренос цијеле врсте осигурања или најмање једног ризика укљученог у неку врсту осигурања.

Исто право преноса портфеља могу вршити друштва за осигурање која нису из Републике Српске, а која су основана у Босни и Херцеговини у облику филијала.

Пренос портфеља се дозвољава у складу са одредбама чл. 63. до 66. овог закона, под условима:

- да пренос не прејудицира интересе осигураника или других лица која имају права и обавезе које произилазе непосредно из пренесених уговора;
- да је друштво за осигурање на које се врши пренос овлашћено да послује са врстом осигурања коју покрива пренесени портфељ;
- да након извршеног преноса портфеља посједује неопходну маргину солвентности;
- да има дозвола Агенције ФБиХ уколико се прихваћени ризици налазе у Федерацији Босне и Херцеговини.

Друштво за осигурање које врши пренос обавјештава уговараче осигурања и све остале заинтересоване стране о предложеном преносу, тако што обавјештење о предложеном преносу објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”, “Службеном гласнику Босне и Херцеговине” и у дневним новинама великог тиража у Републици Српској. Обавјештење о преносу садржи податке о имену друштва које врши и имену друштва на које се врши пренос, о класификацији ризика који су укључени у портфељ осигурања који ће се пренијети, као и могућности да се у року од три мјесеца од дана оглашавања могу уложити приговори на овај пренос Агенцији РС. За послове животног осигурања обавјештење садржи назнаку да је састављен извјештај актуара и да је доступан за преглед у сједишту друштва и у свим филијалама друштва.

Друштво за осигурање које је основано у Републици Српској, а које врши пренос, има обавезу да обавјештење из става 5. овог члана објави и у Федерацији Босне и Херцеговине у односу на ризике који се преносе а налазе се у Федерацији Босне и Херцеговине.

Приговори који се односе на ризике који се налазе у Федерацији Босне и Херцеговине или које подносе осигураници који бораве у Федерацији Босне и Херцеговине могу се поднијети Агенцији за надзор осигурања РС.

Агенција РС, у року од 30 дана од дана примања приговора, доноси одлуку којом дозвољава или одбија пренос портфеља.

Одлука Агенције РС којом се дозвољава пренос објављује се и у Федерацији Босне и Херцеговине ако портфељ укључује ризике који се налазе у Федерацији Босне и Херцеговине.

Објављивање и дозвола за пренос портфеља друштва које врши пренос и које има сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине, а које покрива ризике који се налазе у Републици Српској врши се у складу са одредбама овог члана.

Поступак дозвољавања преноса

Члан 64.

Након објављивања одлуке Агенције РС, којом се дозвољава пренос портфеља, не може се улагати приговор на ту одлуку од стране осигураника, уговарача осигурања и корисника накнаде.

Дозвољава се пренос портфеља уговора, који покривају ризике у Републици Српској, које је закључило друштво за осигурање са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине, а које послује у Републици Српској преко филијала, не искључујући примјену става 4. члана 63. овог закона, под условом да је друштво за осигурање на које се намјерава извршити пренос основано у Републици Српској.

Филијала у Републици Српској друштва за осигурање из Федерације Босне и Херцеговине, која намјерава извршити пренос на неко друштво за осигурање које има сједиште у Републици Српској, чији је цио или дио портфеља уговора осигурања закључен према праву оснивања филијале, има обавезу да претходно затражи мишљење Агенције РС.

Агенција РС чије се мишљење тражи у погледу преноса портфеља уговора о осигурању, своје мишљење или дозволу доставља Агенцији ФБиХ, у року од 90 дана од дана пријема захтјева у складу са овим законом. Ако Агенција за надзор осигурања РС не достави мишљење у року из овог става, сматра се да је дала повољно мишљење или прећутну сагласност.

Пренос портфеља укључује и пренос имовине која чини улагања друштва за осигурање, заједно са техничким резервама које одговарају полисама осигурања портфеља који се преноси, а према уговору о преносу закљученом између два друштва за осигурање. Агенција РС неће одобрити пренос портфеља ако

друштво које врши пренос не посједује неопходне резерве осигурања за обавезе које произилазе из полиса или ако, у случају сукцесивног преноса средстава заједно са полисама, страна која врши прихват портфеља нема довољне техничке резерве да покрије будуће обавезе.

У сваком уговору о преносу мора бити изричито назначено име лица које носи терет покрића техничких резерви. Пренос је завршен након потписивања примопредајног протокола пренесених портфеља, који садржи и износ техничких резерви на дан потписивања протокола. Протокол потписује и овлашћени актуар и уписује се у регистар Агенције РС ако се преносе полисе животног осигурања.

Овлашћени актуар друштва за осигурање на које се врши пренос је обавезан да у “Књизи техничких биљешки и општих услова”, у складу са чланом 20. овог закона, упише техничке биљешке и опште услове пренесених полиса, назначавајући да те полисе потичу из преноса.

Посебне одредбе о пословима у одређеним врстама осигурања

Члан 65.

Посебне одредбе примјењиваће се на врсте осигурања: “Судски трошкови” и “Помоћ”, прописане одлуком о посебним одредбама за одређене врсте осигурања коју доноси Агенција РС.

Животно осигурање везано уз улагања

Члан 66.

Када се бенефиције предвиђене уговором израчунавају преко одређене вриједносне јединице, која је везана за одређену вриједност, као што су одобрене јединице заједничких фондова или јединице више раздвојених фондова које организује и којима управља исто друштво за осигурање (интерни варијабилни фонд), примјењиваће се одредбе предвиђене

правилником о животном осигурању везаном за улагања (инвестиције) и тонтине, који донесе Агенција РС.

3.8. Мјере реорганизације, ликвидације и заштите осигураника

3.8.1 Мјере реорганизације

Овлашћења Агенције РС да уводи мјере реорганизације

Члан 67.

Без обзира на одредбе члана 54. овог закона у вези са планом за финансијски опоравак, као и са планом краткорочног финансијског програма због пропуста одређивања маргине солвентности и гарантног капитала, да би се сачувао или повратио финансијски положај друштва за осигурање, Агенција за надзор осигурања РС може, са или без интервенисања других управних, регулаторних или судских органа, интервенисати са дјелотворним мјерама на претходна права других страна осим права друштва за осигурање, као што су увођење привременог управника, обустава плаћања, обустава извршног поступка и смањење износа одштета.

Мјере реорганизације предузимаће се у складу са законодавством Републике Српске или са законодавством Федерације Босне и Херцеговине уколико је сједиште друштва за осигурање у Федерацији Босне и Херцеговине и ако послује у Републици Српској путем филијале. Даном ступања на снагу у ентитету у ком су предузете, мјере из овог члана ступају на снагу у читавој Босни и Херцеговини. Сва законска права и правни лијекови који се односе на друштво за осигурање, као и на било које лице чија су законска права угрожена због мјера реорганизације које Агенција РС предузме према друштву за осигурање које је основано у Федерацији Босне и Херцеговине, а у Републици Српској послује преко филијале, примјењиваће се и признавати у Федерацији Босне и Херцеговине.

Агенција РС може увести мјере реорганизације према друштву за осигурање које је основано у Федерацији Босне и Херцеговине, а које обавља послове осигурања у Републици Српској путем филијале, само на захтјев Агенција ФБиХ. За случај из овог става, Агенција РС одмах обавјештава Агенцију ФБиХ о предузетим мјерама, када је могуће и прије усвајања мјера, а ако није могуће одмах након усвајања, као и о могућем практичном утицају мјера.

Како би се олакшало Агенција РС обављање надзора над спровођењем мјера реорганизације предузетим у складу са овим чланом, Министарство финансија Републике Српске може одлуком објављеном у “Службеном гласнику Републике Српске” донијети неопходне процедуралне и материјалне прописе. Да би се ти прописи на исти начин примјењивали у Федерацији Босне и Херцеговине, одлука из овог става може се донијети након добијања претходног мишљења Агенције за осигурање у БиХ. Агенција за осигурање у БиХ ће, у складу са Законом о Агенцији за осигурање у БиХ, предузети све прописане мјере да исте одредбе буду истовремено донесене од стране Министарства финансија Федерације Босне и Херцеговине.

3.8.2 Посебна ликвидација и ликвидација

Посебна ликвидација за друштва за осигурање

Члан 68.

Поступак ликвидације друштва за осигурање покреће Агенција РС у случајевима кад:

1. Агенција РС одузме дозволу за рад друштву за осигурање;
2. регистрација друштва за осигурање буде проглашена ништавном правоснажном судском одлуком; и
3. скупштина друштва за осигурање одлучи о престанку рада друштва за осигурање.

Одредбе прописа о стечајном поступку, ликвидационом поступку и прописа о предузећима примјењују се на поступке стечаја или ликвидације друштава за осигурање, осим у случајевима гдје је исто питање другачије регулисано овим законом.

Поступак посебне ликвидације друштва за осигурање је дио ликвидационог поступка којим се спроводи ликвидација портфеља осигурања који покреће Агенција РС у случајевима када је друштву за осигурање:

- потпуно и трајно одузета дозвола за рад, и
- забрањено слободно располагање имовином, у случајевима кад скупштина Друштва одлучи о престанку друштва за осигурање.

У току и до окончања поступка ликвидације, над друштвом за осигурање се не може отворити стечај.

Поступак посебне ликвидације почиње и завршава се доношењем рјешења Агенције РС. Рјешење из овог става се доставља друштву за осигурање и објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”, а када је друштво за осигурање обављало послове у Федерацији Босне и Херцеговине путем филијале, у “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”.

Агенција РС поставља привременог управника да надзире посебну ликвидацију осигурања. Агенција РС одлуком одређује накнаду за привременог управника. Одлука о постављању привременог управника се објављује у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ако је друштво за осигурање обављало послове осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине путем филијале, у “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”.

Агенција РС формира листу од 30 (тридесет) лица са посебним знањем и искуством у пословању друштава за осигурање или кредитних институција, са које се врши постављање привременог управника.

Сва овлашћења управе друштва за осигурање и других лица овлашћених да представљају све органе друштва престају са даном када је одлука о постављењу привременог управника објављена у службеним новинама.

Привремени управник је дужан у року од 30 дана од дана свог постављења, путем препорученог писма, обавијестити уговараче осигурања да је дозвола за рад друштва за осигурање потпуно и трајно одузета, те да ће отпочети поступак посебне ликвидације друштва. По истеку 30 дана од дана пријема таквог писма од стране уговарача осигурања, сви уговори о осигурању сматрају се раскинутим ипсо јуре, под претпоставком да унутар тог рока ни једно друго друштво није поднијело захтјев за преузимање портфеља друштва којем је одузета дозвола за рад.

Привремени управник у року од пет дана од свог постављења подноси надлежном суду захтјев за покретање поступка ликвидације и за именовање ликвидационог управника. До именовања ликвидационог управника према одредбама Закона о стечајном поступку и Закона о ликвидационом поступку, привремени управник извршава све дужности управног одбора и директора друштва за осигурање.

Након именовања ликвидационог управника, привремени управник прати напредак ликвидације, даје своје мишљење о питањима ликвидације уколико ликвидациони управник то затражи, у писаном облику обавјештава Агенцију за надзор осигурања РС о напретку ликвидације најмање једном у свака два мјесеца, и извршава све што Агенција РС од њега затражи.

Привремени управник подноси Агенцији РС извјештај по окончању поступка посебне ликвидације. Привремени управник може учествовати у судским поступцима које води ликвидациони управник. Свако повлачење постављења привременог управника неће искључивати валидност његових акција у обављању његових дужности прије тог повлачења.

За вријеме док траје поступак ликвидације друштва за осигурање, прекинуће се извршни поступци против друштва или његових осигураника до износа за који је друштво за осигурање одговорно. Током тог времена било какав поступак против друштва за осигурање у погледу исплате накнаде осигурања ће такође бити суспендован.

Покретањем посебне ликвидације друштва за осигурање, сви текући судски поступци су хитни, а корисници накнаде, привремени управник и ликвидациони управник имају право да то захтијевају од суда.

Ликвидациони управник може закључити уговоре о кредитима са кредитним институцијама у сврху исплате накнада осигурања корисницима осигурања. Захтјеви по овим кредитима имају првенство у складу са одредбама члана 70. овог закона.

По пријави поднесеној од стране акционара друштва за осигурање или чланова друштва за узајамно осигурање који представљају више од 50% капитала друштва за осигурање, или по пријави поднесеној од стране ликвидационог управника или привременог управника, Агенција РС може прогласити завршетак ликвидације осигурања уколико је солвентна ликвидација портфеља осигурања успјешно довршена. Ликвидација трансакција које нису везане за портфељ осигурања се обавља у складу са одредбама других закона који регулишу ликвидацију других правних лица (у даљем тексту: стандардна ликвидација). Независно од акта који проглашава да је друштво у статусу посебне ликвидације, завршетак свих неријешених питања која нису везана за портфељ осигурања обавља се у складу са одредбама закона који уређује стандардну ликвидацију.

Друштво за осигурање доставља Агенцији РС одлуку акционара о престанку рада друштва за осигурање. Агенција РС може, у року од петнаест дана, донијети одлуку којом ће прогласити да је друштво за осигурање у посебној ликвидацији.

Забрањено је и ништавно свако отуђење имовине друштва за вријеме од доношења одлуке о престанку рада друштва за осигурање до издавања одлуке Агенције РС из претходног става овог члана или истека рока од петнаест дана из претходног става овог члана.

Агенција РС може према друштву за осигурање које је већ у стандардној ликвидацији покренути посебну ликвидацију, уколико сматра да би у противном интереси осигураника могли бити угрожени.

Суд мора обавијестити Агенцију РС о сваком захтјеву за покретање поступка ликвидације или стечаја друштва за осигурање у року од десет дана од подношења захтјева. Стечајни судија, односно ликвидациони судија који доноси одлуку о отварању стечајног поступка доставља копију одлуке о отварању поступка ликвидације или стечаја Агенцији РС у року од пет дана од доношења одлуке.

Заједничке одредбе за стечај и ликвидацију

Члан 69.

У случају посебне ликвидације или стечаја друштва за осигурање привремени управник, ликвидациони управник или стечајни управник из члана 68. овог закона у року од десет дана од дана именовања, односно постављења, обратиће се писаним путем свим познатим уговарачима осигурања и подносиоцима захтјева за накнаду по основу осигурања у цијелој Босни и Херцеговини, на њихово мјесто пребивалишта или сједиште, позивајући их да пријаве своје захтјеве и информишући их о ефектима посебне ликвидације или стечаја у складу са одредбама чл. 67. до 70. овог закона и члана 29. овог закона. Сваки подносилац захтјева по осигурању мора бити обавијештен огласом, који се објављује једном седмично три узастопне седмице у два дневна листа великог тиража, од којих се бар један издаје у мјесту сједишта друштва за осигурање, а други су финансијске новине, да пријави своје захтјеве са свом одговарајућом документацијом у року од три мјесеца од датума задњег објављивања.

Испитивање потраживања обављају лица из става 1. овог члана у најкраћем могућем временском периоду, који почиње најкасније у року од три дана од истека датума из става 1. овог члана. На рочишту за испитивање потраживања стечајни или ликвидациони судија одлучује о основаности сваког захтјева. Привремени управник, стечајни или ликвидациони управник морају јасно исказати своје мишљење о сваком поједином потраживању и поднијети своје мишљење стечајном или ликвидационом судији о томе јесу ли захтјеви основани.

Потраживања се категоризују на сљедећи начин:

1. корисници полиса животног осигурања;
2. корисници накнада по полисама неживотног осигурања који су пријавили остварење осигураног случаја и чије су пријаве уредно евидентирани у књигама друштва; и

3. било која друга лица која су пријавила своје захтјеве у временском периоду из овог члана.

Стечајни, односно ликвидациони судија сачиниће посебну листу оспорених потраживања у којој ће се навести износи процијењени од стране ликвидационог, односно стечајног управника, као и пријављени износи. Листа се уписује у регистар друштва за осигурање и објављује у два дневна листа великог тиража, од којих се бар један издаје у мјесту управе друштва за осигурање, једном седмично кроз три узастопне седмице. Повјериоци свих оспорених потраживања имају право да тужбом редовном суду утврђују постојање оспорених потраживања. Предмети по овим тужбама су хитни.

Агенција РС може дати дозволу привременом управнику за слободно располагање средствима која чине улагања друштва за осигурања.

Пренос цијелог или дијела портфеља се обавља уз претходну дозволу Агенције РС, којом се одређују услови преноса. Услови преноса из одлуке из овог става могу одступати од одредби чл. 63. и 64. овог закона.

Постојеће законске одредбе о ликвидацији у Републици Српској примјењују се на акционарска друштва за осигурање и друштва за узајамно осигурање уколико није друкчије регулисано одредбама чл. 67. до 71. овог закона. Агенција РС надзире све поступке током посебне ликвидације или стечаја друштва за осигурање.

3.8.3 Заштита о сигураника

Привилеговано потраживање према улагањима средстава друштава за осигурање

Члан 70.

Корисници накнада осигурања, као и њихови насљедници имају привилегована потраживања према улагањима друштва за осигурање у односу на сва остала општа или посебно привилегована потраживања, са изузетком трошкова процеса посебне ликвидације предвиђених чл. 68. до 70. овог закона, као и трошкова стечаја.

Када друштво за осигурање дође у фазу посебне ликвидације, корисник накнаде осигурања има привилегована потраживања према свим средствима, било да припадају улагањима друштва за осигурање или не. Та привилегија им даје предност над свим осталим повјериоцима, осим за потраживања трошкова из става 1. овог члана.

Привилегија у смислу овог члана се састоји у измирењу потраживања осигураника и њихових насљедника, укључујући и треће стране које од осигураваача имају непосредна потраживања на основу уговора о осигурању. Остали повјериоци могу бити измирени из улагања средстава друштва за осигурање, само ако су потраживања осигураника у потпуности измирена. Корисници накнада по неживотном осигурању се прво измирују од улагања средстава неживотног осигурања, а нарочито од категорије улагања средстава друштва за осигурање на које се односе њихова потраживања, у складу са чланом 56. овог закона и прописом о висини и начину улагања средства друштава за осигурање. Корисници накнада по животном осигурању се прво измирују од улагања средстава животног осигурања, а нарочито од категорије улагања средстава друштава за осигурање на које се односе њихова потраживања, у складу са чланом 56. овог закона и прописом о висини и начину улагања средства друштава за осигурање.

Пљенидба имовине покривене улагањем која се налазе у посједу друштава за осигурање или треће стране је допуштена само у корист корисника наведених у овом члану. Друштво за осигурање доставља Агенцији РС примјерак судске одлуке о пљенидби, у противном пљенидба се проглашава ништавном.

Додатни надзор друштава за осигурање у групацији осигураваача

Члан 71.

Агенција РС обавља додатни надзор на начин и под условима који су одређени прописом о додатном надзору над групацијама осигураваача, који доноси Агенција РС.

IV - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Ако подносилац захтјева у току поступка оснивања друштва за осигурање да лажну изјаву Агенцији РС са намјером да прибави дозволу или уколико одговорно или овлашћено лице у друштву за осигурање начини такву изјаву у намјери да продужи дозволу или прибави дозволу без услова у вези са обавезним осигурањем казниће се казном затвора од три мјесеца до три године и новчаном казном у износу од 25.000,00 КМ.

Овлашћено или одговорно лице у друштву за осигурање које објави лажне изјаве путем средстава јавног информисања (новине, ТВ, Интернет) у намјери да обмане јавност казниће се казном затвора од три мјесеца до три године и новчаном казном у износу до 25.000,00 КМ.

Давање лажних извјештаја

Члан 73.

Ревизор или овлашћени актуар који супротно одредбама члана 54. овог закона и пропису о техничким резервама свјесно сачини лажне изјаве на основу чињеница до којих је дошао при контроли биланса стања математичких резерви за животно осигурање или осигурање незгоде казниће се казном затвора од једне до три године и новчаном казном до износа 25.000,00 КМ.

Давање лажних процјена

Члан 74.

Стручњак и процјенитељ који, по процјени обима штете која се десила и одређивања накнаде за исплату осигуранику који је претрпио штету, свјесно чини лажне процјене или изјаве у корист осигураника који је претрпио штету казниће се казном затвора од тридесет дана до три године и новчаном казном у износу до 10.000,00 КМ.

Неовлашћено пословање

Члан 75.

Лице које без дозволе или овлашћења води друштво за осигурање у Републици Српској или обавља послове осигурања за које није добио дозволу или послује на било који други начин који је у супротности са одредбама овог закона, или као заступник или опуномоћеник закључи или посредује у закључењу уговора о осигурању у Републици Српској од стране друштва за осигурање која за то нема дозволу казниће се казном затвора од једне до три године и новчаном казном до износа 25.000,00 КМ.

Повреда повјерљивих информација

Члан 76.

Свако лице које тренутно ради или које је било када радило за Агенцију РС као и било који ревизор или стручњак који ради у име Агенције РС, а које открије повјерљиву информацију трећим странама и прекрши члан 18. овог закона, казниће се новчаном казном у износу до 10.000,00КМ или казном затвора до једне године.

4.2. Прекршаји

Члан 77.

Друштво за осигурање и филијале друштва за осигурање са сједиштем изван Босне и Херцеговине казниће се новчаном казном у износу од 5.000,00 до 17.000,00 КМ за сљедеће прекршаје:

- ако пропусти да формира и одржава техничке резерве, маргине солвентности, гарантни фонд и акционарски капитал у складу са чланом 52. овог закона и прописом о елементима и контроли маргине солвентности;

- ако пропусти да у законом одређеном року поднесе информације одређене чл. 52. до 59. овог закона и подзаконским актима донесеним на основу овог закона у погледу техничких резерви, улагања средстава, маргине солвентности, гарантног фонда, вођења пословних и других професионалних књига и ставки захтијеваних важећим законодавством;

- ако приликом расподеле дивиденде поступа супротно одредбама закона или статута о стварању резерви;

- ако поступа супротно одредбама чл. 52. до 56. овог закона и подзаконским актима донесених на основу овог закона, које се односе на техничке резерве, маргину солвентности, гарантни фонд и акционарски капитал;

- ако приликом израде биланса стања и биланса успјеха поступа супротно одредбама члана 59. овог закона и одговарјућих подзаконских прописа донесених на основу овог закона или статута друштва за осигурање;

- ако у року од 30 дана од дана комплетирања захтјева за накнаду штете или других врста захтјева, у зависности од врсте осигурања, не утврди основаност захтјева и у даљем року од 15 дана не исплати утврђену накнаду;

- ако располаже гарантним или расположивим фондовима супротно одредбама чл. 52. до 56. овог закона и подзаконским прописима који одређују контролу техничких резерви, улагања средстава друштва за осигурање, маргине солвентности и гарантних фондова;

- ако одбије сарадњу са Омбудсманом у осигурању у складу са чланом 25. овог закона и подзаконским актом Агенције РС који регулише омбудсмана у осигурању.

Одговорно лице или лица у друштву за осигурање биће кажњено за прекршаје регулисане овим чланом казном од 500,00 до 1.700,00 КМ.

За сваки учињени прекршај изриче се појединачна казна.

Све новчане казне регулисане овим чланом уплаћају се у буџет Републике Српске, а трошкови вођења првостепеног поступка на рачун Агенције РС.

Члан 78.

Првостепени прекршајни поступак води Комисија за прекршаје, која се састоји од три члана.

Чланове Комисије за прекршаје именује директор Агенције РС на период од четири године, уз могућност поновног именовања.

Чланови Комисије за прекршаје именују се у складу са Законом о прекршајима Републике Српске.

Агенција РС ће донијети пословник о организацији и раду Комисије за прекршаје.

Комисија за прекршаје води прекршајни поступак у складу са прописима који регулишу прекршајни поступак, а новчане казне и друге мјере изричу се у складу са одредбама овог закона.

V - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

5.1. Прелазне одредбе

Члан 79.

Врста осигурања: “Тонтине” у животном осигурању, као што је одређено у одлуци о врстама осигурања неће се примјењивати, осим уколико Агенција РС не донесе правила о примјени ове врсте. Правила из овог става објављују се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Одредбе члана 4., чл. 45. до 48. као и друге одредбе овог закона које се односе на друштва за осигурање која нису из Босне и Херцеговине примјењиваће се након пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе члана 12. које се односе на стављање средстава друштава за осигурање под старатељство, примјењиваће се након три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 80.

Одлуком Агенције РС регулисаће се сви неопходни поступци у погледу регистрације филијале друштва за осигурање са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине.

Одлука из става 1. овог члана донијеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона и објавиће се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Члан 81.

Постојеће организације за осигурање и реосигурање дужне су да ускладе своје пословање и донесу опште акте у складу са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу закона, односно да изврше упис усклађивања са овим законом у регистар код надлежног суда.

Постојеће организације за осигурање и реосигурање, које послују у Републици Српској, дужне су да прије уписа у регистар из става 1. овог члана доставе прописану документацију Агенцији РС, као и доказ о испуњавању услова о минимално потребном акционарском капиталу друштва за осигурање прописаним одредбама члана 49. овог закона.

Агенција РС је дужна да, у року од 60 дана од дана достављања документације друштва за осигурање из ст. 1. и 2. овог члана, донесе рјешење којим ће оцијенити да ли су испуњени услови прописани овим законом за издавање дозволе за рад друштва за осигурање. Ако је поступак оснивања друштва за осигурање или друштва за реосигурање у току на дан ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.

5.2. Завршне одредбе

Члан 82.

Агенција РС ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети акте и пратеће прописе предвиђене овим законом.

Члан 83.

Одредбе члана 59. став 3. Закона о осигурању имовине и лица (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 14/00 и 20/00) остају на снази до дана утврђивања заједничких услова и премијског система за обавезна осигурања од одговорности од стране Агенције РС.

Одредбе Закона о осигурању имовине и лица из става 1. овог члана које се односе на обавезно осигурање за путнике у јавном саобраћају од посљедица несрећног случаја, обавезно осигурање власника, односно корисника ваздухоплова од одговорности за штете причињене трећим лицима, обавезно осигурање власника, односно корисника бродница на моторни погон од одговорности за штете причињене трећим лицима остају на снази док се не

донесу законски прописи који ће регулисати остала обавезна осигурања која нису осигурање од аутоодговорности, а по процедури описаној у члану 6. став 1. т. (б) и (ц) Закона о Агенцији за осигурање у БиХ.

Члан 84.

Заштитни фонд РС преузима средства, права и обавезе Бироа осигурања Републике Српске, које се односе на фонд за накнаду штета. Преостала средства, права и обавезе Бироа осигурања Републике Српске преузимају чланице у складу са актима Бироа осигурања Републике Српске.

Члан 85.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о осигурању имовине и лица (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 14/00 и 20/00), осим одредби наведених у члану 84. овог закона.

Члан 86.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”, а примјењиваће се по истеку три мјесеца од његовог усвајања.

Број: 01-66/05
26. јануара 2005. године,
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Душан Стојичић, с.р.